

**Polskie Towarzystwo Historii Gospodarczej
i Muzeum Historyczne w Lubinie
zapraszają na konferencję naukową pt.**

NA RATUNEK GOSPODARCE:

**ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU**

Lubin, 14–16 września 2023

Miejsce: Dzień I i II – Inkubator Przedsiębiorczości w Ogrodzie Zoologicznym w Lubinie, ul. I. Paderewskiego 99
Dzień III – Ratusz w Lubinie, Rynek 23

SPIS TREŚCI

	Program	03
	Abstrakty	07
DZIEŃ I	dr Marek Zawadka <i>KGHM i Zagłębie Miedziowe. Budowa, stabilizacja i kreowanie ścieżek rozwoju regionu i kraju</i>	08
	dr hab. Cecylia Leszczyńska <i>Rządy i banki centralne wobec kryzysów finansowych w XIX wieku. Problem formowania się sieci bezpieczeństwa finansowego</i>	10
	dr hab. Rafał Kowalczyk <i>Żabi skok Rosji – wpływ roli państwa w gospodarce Rosji carskiej w okresie ery Michaiła Kristofowicza von Reuterna</i>	12
	prof. dr hab. Piotr Franaszek <i>Przedsiębiorcy a władze krajowe i austriackie wobec kryzysów w galicyjskim przemyśle naftowym</i>	14
	prof. dr hab. Iryna Shandra <i>Ukraińsko-polskie projekty transportowe na dużą skalę jako próba przezwyciężenia kryzysu gospodarczego początku XX wieku</i>	16
	prof. dr hab. Wojciech Morawski <i>Ministrowie skarbu II Rzeczypospolitej w walce z inflacją 1918–1924</i>	18
	prof. dr hab. Mirosław Kłusek <i>Konwersja zadłużenia rolniczego elementem walki państwa z kryzysem w rolnictwie w II RP</i>	20
	dr hab. Elżbieta Słabińska <i>Rola izb rolniczych w uzdrowieniu wsi w latach 30. XX wieku (na przykładzie Polski Centralnej)</i>	22
	dr Sylwia Straszak-Chandoha <i>Kredyt jako narzędzie odbudowy i stabilizacji gospodarczej w I połowie XX wieku w przemyśle</i>	24
	dr Iwona Kawalla-Lulewicz <i>Handel w Polsce w okresie Wielkiego Kryzysu</i>	26
	dr Kamil Kowalski <i>Wielki kryzys gospodarczy a amerykańskie ustawodawstwo rynku pracy (1929–1939)</i>	28
	prof. dr hab. Paweł Grata, dr Joanna Jaroszyk <i>Dwa kryzysy, dwa systemy, dwie drogi – gospodarki Hiszpanii i Polski w II połowie lat 50. XX wieku</i>	30
	prof. UAM dr hab. Tadeusz Janicki <i>Koncepcje ekonomiczne i polityka gospodarcza Karla Schillera wobec recesji gospodarczej w RFN (1966–1972)</i>	32
	prof. dr hab. Rafał Matera <i>Kryzysy, pandemie, rewolucje i wojny w XXI wieku a koncepcja czterech jeźdźców Apokalipsy Waltera Scheidela</i>	34
DZIEŃ II	dr hab. Svitlana Kravchenko <i>Rola informacji i komunikacji w zażegnaniu kryzysów XXI stulecia</i>	36
	dr Emilia Jankowska-Ambroziak <i>Kryzys funkcjonowania zewnętrznych granic Unii Europejskiej</i>	38
	prof. dr hab. Jędrzej Chumiński, dr Krzysztof Popiński <i>Społeczne bariery rozwoju gospodarczego PRL</i>	40
	prof. UKW dr hab. Sławomir Kamosiński <i>Rodzinne gospodarowanie jako stabilizator gospodarki w dobie permanentnego kryzysu czasu Polski Ludowej. Kształtowanie się i działalność firm rodzinnych w PRL</i>	42
	dr Marek Zawadka <i>O czystość wód Odry. Działania społeczne i polityczne na rzecz poprawy czystości wód dorzecza Odry w latach 1945–2023</i>	44
	Kacper Rosner-Leszczynski <i>Czy możemy mówić o „oswajaniu” poniemieckich fabryk? Stosunek osadników do krajobrazu przemysłowego Dolnego Śląska w latach 1945–1949 – wstęp do zagadnienia</i>	46
	dr hab. Adriana Merta-Staszczak <i>Przemysł drzewny w rozwoju gospodarczym Dolnego Śląska w latach 1945–1989</i>	48
	Mateusz Adamczyk <i>Splądrowane miasto – od prosperity po głęboką zapaść gospodarczą. Problem dzikiej grabieży na Ziemiach Zachodnich od 1945 roku na przykładzie Bierutowa</i>	50
	mgr Mariusz Mak <i>Represyjność systemu opodatkowania dochodów osobistych w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej</i>	52
	dr hab. Robert Klementowski <i>„Klucz do nowej epoki” Rozwój atomistyki jako warunek modernizacji Polski w świetle działań Państwowej Rady do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej</i>	54
	mgr Piotr Syczak <i>O nowoczesny kształt Polski. Dylematy rozwoju na progu XXI wieku – czyli jak mogła wyglądać gospodarka PRL w świetle raportu Komitetu Prognozowania Rozwoju Kraju „Polska 2000”</i>	56

dr Mateusz Kubicki <i>Rybołówstwo bałtyckie PRL doby drugiej połowy lat 80. XX wieku. Próba ratunku czy permanentna zapaść</i>	58
Mikołaj Sołkiewicz <i>Wybrane problemy handlu zagranicznego PRL w obszarze elektroniki</i>	60
dr Dariusz Grala <i>Pierwszy i drugi plan Balcerowicza (1989–1991; 1997–2000) – założenia i wykonanie głównych celów polityki gospodarczej w świetle ocen i reakcji przedsiębiorców na podjęte działania rządu w gospodarce</i>	62
prof. UAM dr hab. Regina Pacanowska <i>Rola branży motoryzacyjnej w przebudowie gospodarki regionu wielkopolskiego po 1989 roku</i>	64
dr Marcin Szymański <i>Sukces dzięki czy pomimo? Kontrowersje związane z prywatyzacją podczas polskiej transformacji gospodarczej 1989–2001</i>	66
dr Jakub Kujawa <i>Drogi i bezdroża polityki mieszkaniowej w okresach odbudowy i transformacji polskiej gospodarki (XX wieku)</i>	68
mgr Wojciech Szymon Kowalski <i>Finansowy rynek towarowy w Polsce, czyli pomiędzy atrofią a nowym otwarciem</i>	70
Ważne miejsca dla uczestników	71
Stopka organizacyjna	74

Program

DZIEŃ PIERWSZY (14 września 2023)

miejsce: Inkubator Przedsiębiorczości w Ogrodzie Zoologicznym w Lubinie,
ul. Paderewskiego 99
Sala konferencyjna

- 11:00 Rejestracja uczestników
-
- 13:00 Otwarcie i powitanie uczestników konferencji przez Prezesa Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej dr hab. Tadeusza Janickiego oraz dr Marka Zawadkę Dyrektora Muzeum Historycznego w Lubinie
-
- 14:00 Przerwa
-
- 15:30 Referaty:
- dr hab. Cecylia Leszczyńska (Uniwersytet Warszawski),
Rządy i banki centralne wobec kryzysów finansowych w XIX wieku. Problem formowania się sieci bezpieczeństwa finansowego
 - dr hab. Rafał Kowalczyk (Uniwersytet Łódzki),
Żabi skok Rosji – wpływ roli państwa w gospodarce Rosji carskiej w okresie ery Michaiła Kristofowicza von Reuterna
 - prof. dr hab. Piotr Franaszek (Uniwersytet Jagielloński),
Przedsiębiorcy a władze krajowe i austriackie wobec kryzysów w galicyjskim przemyśle naftowym
 - prof. dr hab. Iryna Shandra (Państwowa Akademia Kultury w Charkowie),
Ukraińsko-polskie projekty transportowe na dużą skalę jako próba przezwyciężenia kryzysu gospodarczego początku XX wieku
-
- 17:00 Przerwa
-
- 17:15 Referaty:
- prof. dr hab. Wojciech Morawski (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie),
Ministrowie skarbu II Rzeczypospolitej w walce z inflacją 1918–1924
 - prof. dr hab. Mirosław Kłusek (Uniwersytet Łódzki),
Konwersja zadłużenia rolniczego elementem walki państwa z kryzysem w rolnictwie w II RP
 - dr hab. Elżbieta Słabińska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach),
Rola izb rolniczych w uzdrowieniu wsi w latach 30. XX wieku (na przykładzie Polski Centralnej)
 - dr Sylwia Straszak-Chandoha (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)
Kredyt jako narzędzie odbudowy i stabilizacji gospodarczej w I połowie XX wieku w przemyśle

DZIEŃ DRUGI (15 września 2023)

miejsce: Inkubator Przedsiębiorczości w Ogrodzie Zoologicznym w Lubinie,
ul. Paderewskiego 99
Sala konferencyjna

10:00 Referaty:

- dr Iwona Kawalla-Lulewicz (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
Handel w Polsce w okresie Wielkiego Kryzysu
- dr Kamil Kowalski (Uniwersytet Łódzki),
Wielki kryzys gospodarczy a amerykańskie ustawodawstwo rynku pracy (1929–1939)
- prof. dr hab. Paweł Grata, dr Joanna Jaroszyk (Uniwersytet Rzeszowski i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
Dwa kryzysy, dwa systemy, dwie drogi – gospodarki Hiszpanii i Polski w II połowie lat 50. XX wieku
- prof. UAM dr hab. Tadeusz Janicki (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
Koncepcje ekonomiczne i polityka gospodarcza Karla Schillera wobec recesji gospodarczej w RFN (1966–1972)
- prof. dr hab. Rafał Matera (Uniwersytet Łódzki),
Kryzysy, pandemie, rewolucje i wojny w XXI wieku a koncepcja czterech jeźdźców Apokalipsy Waltera Scheidela

12:00 Przerwa

12:15 Referaty:

- dr hab. Svitlana Kravchenko (Uniwersytet Łódzki),
Rola informacji i komunikacji w zażegnaniu kryzysów XXI stulecia
- dr Emilia Jankowska-Ambroziak (Uniwersytet w Białymstoku),
Kryzys funkcjonowania zewnętrznych granic Unii Europejskiej
- prof. dr hab. Jędrzej Chumiński, dr Krzysztof Popiński (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu),
Społeczne bariery rozwoju gospodarczego PRL
- prof. UKW dr hab. Sławomir Kamosiński (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy),
Rodzinne gospodarowanie jako stabilizator gospodarki w dobie permanentnego kryzysu czasu Polski Ludowej. Kształtowanie się i działalność firm rodzinnych w PRL

14:00 Przerwa

15:00 Referaty:

- dr Marek Zawadka (Muzeum Historyczne w Lubinie),
O czystość wód Odry. Działania społeczne i polityczne na rzecz poprawy czystości wód dorzecza Odry w latach 1945–2023
- Kacper Rosner-Leszczyński (Uniwersytet Wrocławski),
Czy możemy mówić o „oswajaniu” poniemieckich fabryk? Stosunek osadników do krajobrazu przemysłowego Dolnego Śląska w latach 1945–1949
– wstęp do zagadnienia
- dr hab. Adriana Merta-Staszczak (Politechnika Wrocławska),
Przemysł drzewny w rozwoju gospodarczym Dolnego Śląska w latach 1945–1989
- Mateusz Adamczyk (Uniwersytet Wrocławski),
Splądrowane miasto – od prosperity po głęboką zapaść gospodarczą. Problem dzikiej grabieży na Ziemiach Zachodnich od 1945 roku na przykładzie Bierutowa

17:00 Przerwa

17:30 Referaty:

- mgr Mariusz Mak (Uniwersytet w Białymstoku),
Represyjność systemu opodatkowania dochodów osobistych w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
- dr hab. Robert Klementowski (Instytut Pamięci Narodowej),
„Klucz do nowej epoki”. Rozwój atomistyki jako warunek modernizacji Polski w świetle działań Państwowej Rady do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej
- mgr Piotr Syczak (Uniwersytet Gdański),
O nowoczesny kształt Polski. Dylematy rozwoju na progu XXI wieku – czyli jak mogła wyglądać gospodarka PRL w świetle raportu Komitetu Prognozowania Rozwoju Kraju „Polska 2000”

DZIEŃ TRZECI (16 września 2023)

miejsce: Ratusz Miejski w Lubinie,
ul. Rynek 23
Sala konferencyjna

10:00 Referaty:

- dr Mateusz Kubicki (Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku/Uniwersytet Gdański),
Rybołówstwo bałtyckie PRL doby drugiej połowy lat 80. XX wieku. Próba ratunku czy permanentna zapaść
- Mikołaj Sołkiewicz (Uniwersytet Warszawski),
Wybrane problemy handlu zagranicznego PRL w obszarze elektroniki
- dr Dariusz Grała (Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej),
Pierwszy i drugi plan Balcerowicza (1989–1991; 1997–2000) – założenia i wykonanie głównych celów polityki gospodarczej w świetle ocen i reakcji przedsiębiorców na podjęte działania rządu w gospodarce
- prof. UAM dr hab. Regina Pacanowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
Rola branży motoryzacyjnej w przebudowie gospodarki regionu wielkopolskiego po 1989 roku

11:40 Przerwa

12:00 Referaty:

- dr Marcin Szymański (Uniwersytet Łódzki),
Sukces dzięki czy pomimo? Kontrowersje związane z prywatyzacją podczas polskiej transformacji gospodarczej 1989–2001
- dr Jakub Kujawa (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
Drogi i bezdroża polityki mieszkaniowej w okresach odbudowy i transformacji polskiej gospodarki (XX wiek)
- mgr Wojciech Szymon Kowalski (Biuro Analiz i Koniunktur WS Kowalski),
Finansowy rynek towarowy w Polsce, czyli pomiędzy atrofią a nowym otwarciem

13:15 Podsumowanie i zakończenie konferencji

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

ABSTRAKTY

dr Marek Zawadka
Muzeum Historyczne w Lubinie
dyrektor@muzuem.lubin.pl

KGHM i Zagłębie Miedziowe. Budowa, stabilizacja i kreowanie ścieżek rozwoju regionu i kraju

Szanowni Państwo!

Na przywitanie chciałbym Państwa zapoznać z historią powstania bliższego i dalszego otoczenia, w jakim przyszło prowadzić nam obrady. Z historią powstania regionu, w którego centrum znajduje się Lubin.

Odkrycia złóż miedzi w monoklinie przedsudeckiej w 1957 r. diametralnie zmieniły sytuację zarówno regionu jak i Polski. Staliśmy się potentatem i znaczącym światowym graczem na rynku surowcowym w zakresie miedzi, srebra i innych rzadko występujących metali.

Budowa Zakładów Górniczych, Zakładów Hutniczych i przemysłu otaczającego wydobycie i przeróbkę to ponad 20 lat XX wieku (1958–1981). W późniejszych latach możemy mówić o modernizacji, przekształceniach, a także eksploracji nowych obszarów górniczych, jak również zamykania starych. Niejako obok powstawało Zagłębie Miedziowe. W różnych okresach, różnie obszarowo postrzeganych, niemniej od lat 80. XX wieku możemy mówić o Zagłębiu, na terenie którego mieszka ponad 0,5 mln ludzi, a w strefie oddziaływania znajdowało się i znajduje od 3 do 5 milionów mieszkańców.

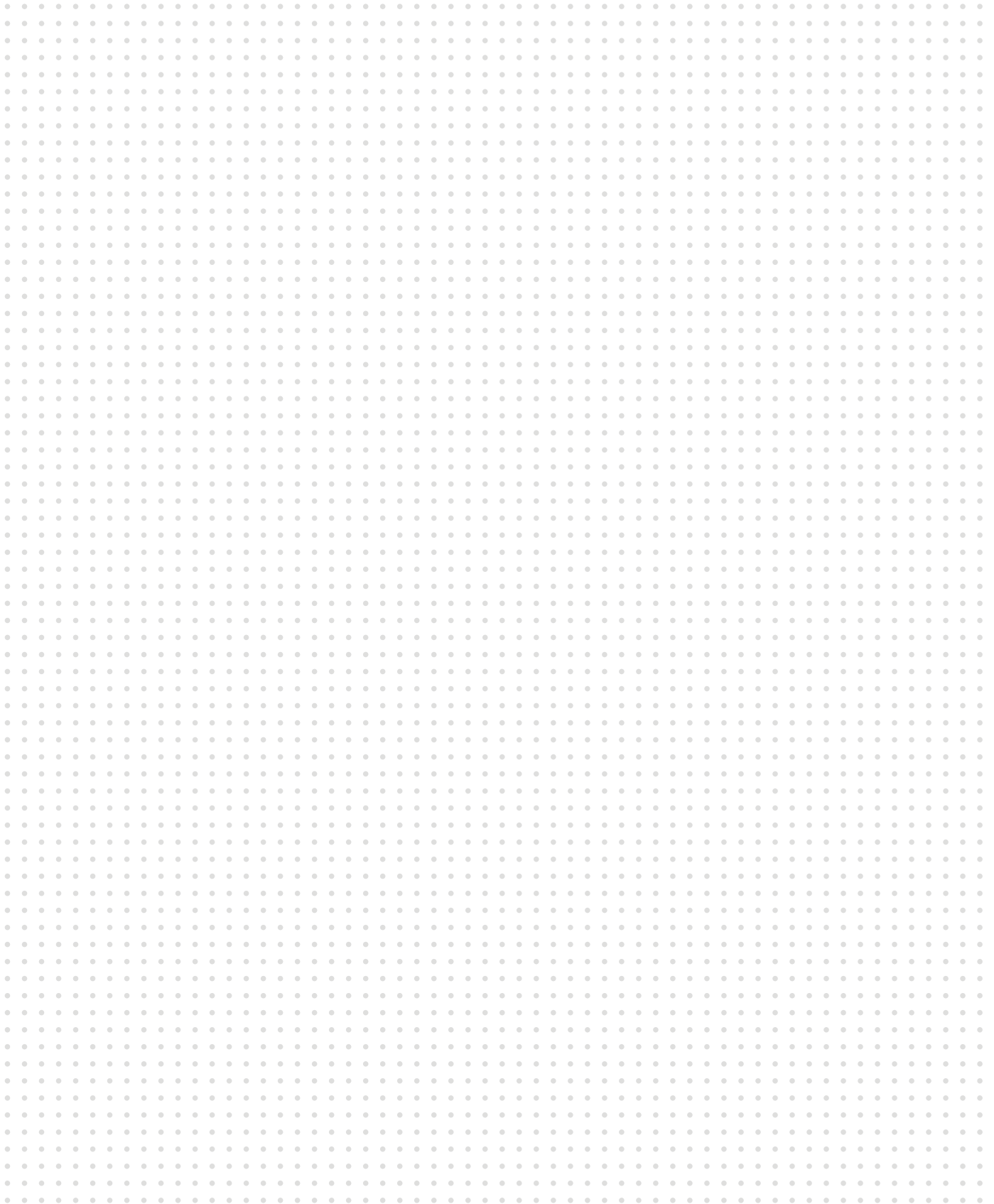
Region ten, silnie oparty na jednej gałęzi przemysłu, staje obecnie przed wyzwaniami i zagrożeniami jakie przynosi sytuacja polityczna i gospodarcza na świecie.

Nie będzie też przesadą, że KGHM miał i ma oddziaływanie ogólnopolskie. To właściwie jedyny duży zakład wybudowany na terenie Ziemi Zachodnich i Północnych po 1945 r. Jeden z największych zakładów produkcyjnych. W okresie największego kryzysu państwa jeden z nielicznych przynoszących „twardą gotówkę”. Obecnie jedyny, który płaci podatek od kopalni.

W wystąpieniu chciałbym Państwu przedstawić historię budowy KGHM i Zagłębia Miedziowego, w jaki sposób region doszedł do obecnego poziomu, jak wygląda dziś i czy rzeczywiście kreował ścieżki rozwoju kraju. Wystąpienie będzie na wskroś multimedialne.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

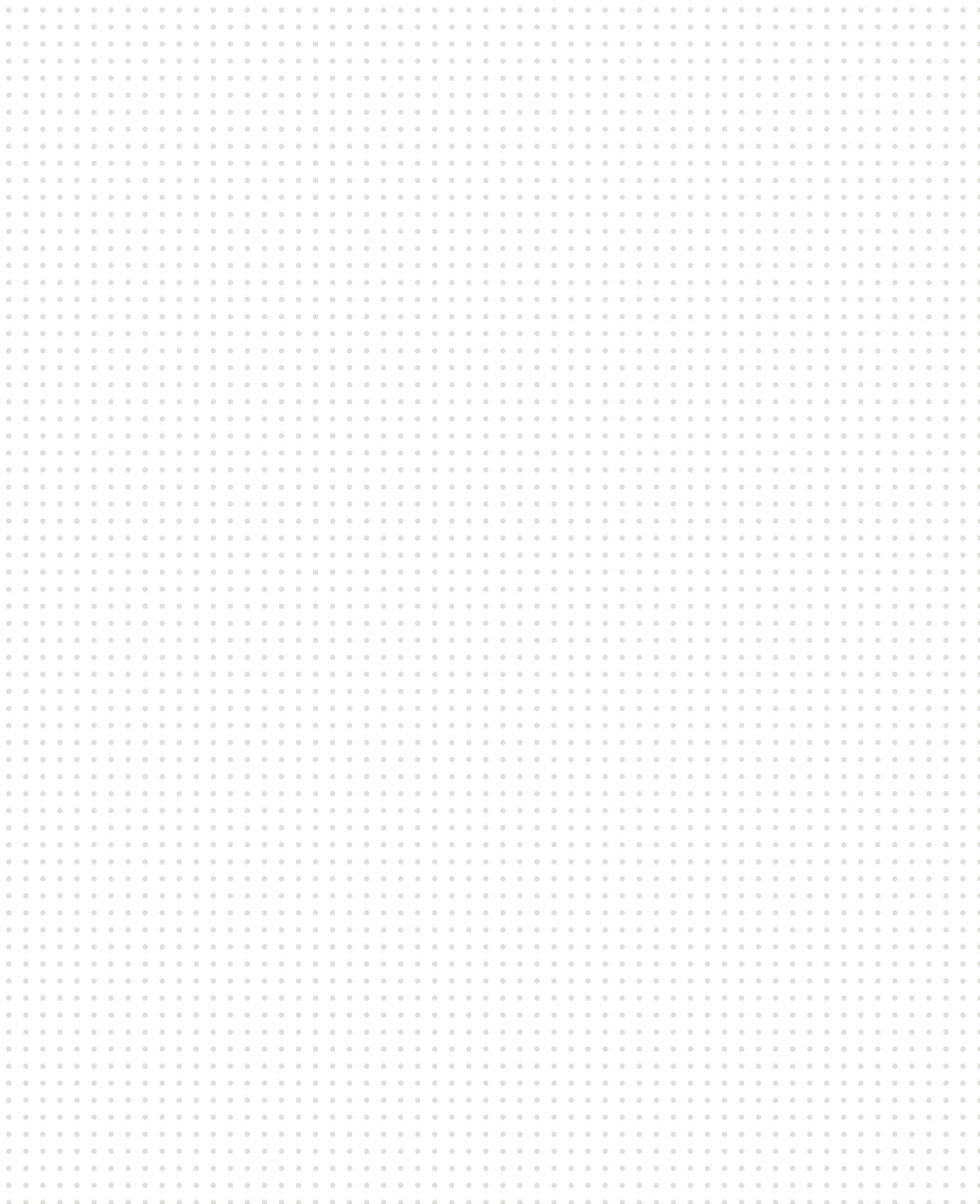
Rządy i banki centralne wobec kryzysów finansowych w XIX wieku. Problem formowania się sieci bezpieczeństwa finansowego

Sieć bezpieczeństwa finansowego definiuje się jako rozwiązania instytucjonalne służące ochronie rynku finansowego przed destabilizacją, a w przypadku jej wystąpienia – podejmowaniu działań naprawczych. W wymiarze instytucjonalnym należą do niej rządy, banki centralne, podmioty nadzoru finansowego oraz gwarantowania depozytów. W XIX wieku instytucje nadzorcze i systemy gwarancyjne bądź nie istniały, bądź – jeśli istniały – odgrywały marginalną rolę. Podczas kryzysów początkowo główną rolę (nazwijmy ją stabilizacyjną) wykonywały rządy, z czasem dołączyły banki emisyjne, w niektórych krajach wspierały je konsorcja finansowe tworzone przez prywatny sektor bankowy. W końcu XIX wieku rola banków emisyjnych zaczęła być najważniejsza, co oczywiście nie wykluczało współdziałania z rządami czy prywatnymi konsorcjami. Sytuacja w tym zakresie była silnie zróżnicowana w poszczególnych krajach.

Przedmiotem artykułu jest analiza reakcji banków centralnych i rządów na kryzysy finansowe w XIX wieku w wybranych krajach. Celem jest zbadanie sposobów działania oraz stosowanego instrumentarium. W przypadku rządów były to najczęściej emisje papierów wartościowych zbywane pod zastaw określonych zabezpieczeń. W przypadku banków centralnych były to kredyty płynnościowe udzielane bankom komercyjnym na zasadach wypracowywanych de facto drogą prób i błędów. Doprowadziło to do uformowania się w ostatnich dekadach XIX wieku zasad, które wyznaczały pozycję banku centralnego jako kredytodawcy ostatniej instancji. Dodać tu należy, że była ona postrzegana jako nieoczywista w związku z wątpliwościami, iż prowadzić mogła do nadmiernej emisji pieniądza. Kontrowersje dotyczyły też tego, czy powinna dotyczyć wszystkich banków komercyjnych mających problemy z płynnością, czy tylko najważniejszych? Problemy te były szeroko dyskutowane, stosowane rozwiązania były różne. Wpływała na to pozycja banków emisyjnych w systemach bankowych, ewolucja ich funkcji w sferze kredytowej oraz siła destrukcyjnego wpływu kryzysów finansowych na sektory bankowe i gospodarki.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr hab. Rafał Kowalczyk
Uniwersytet Łódzki
rafal.kowalczyk@uni.lodz.pl

Żabi skok Rosji – wpływ roli państwa w gospodarce Rosji carskiej w okresie ery Michaiła Kristofowicza von Reuterna

Chciałbym ukazać okres rządów ministra finansów Michaiła Kristofowicza von Reuterna – oprócz Siergieja Juliewicza Wittego - najsłynniejszego ministra finansów Cesarstwa Rosyjskiego w drugiej połowie XIX wieku, kiedy to nastąpił największy rozwój państwa. Minister finansów Michaił Kristofowicz von Reutern odpowiadał za epokę szczególną w dziejach Rosji. Klęska w wojnie krymskiej i śmierć Mikołaja I, który zakonserwował Rosję w izolacjonizmie i feudalizmie, otworzyła przez Rosję nowe możliwości. Car Aleksander II wiedział, że by Rosja mogła pozostać mocarstwem, a dynastia Romanowów utrzymać się u władzy, musi dokonać się przeobrażenie państwa. Filarem epoki transformacji Rosji był minister finansów Michaił Kristofowicz von Reutern. To właśnie w okresie blisko 20 lat w Rosji wprowadzono kapitalizm. Rosja otworzyła się na świat, na przepływy kapitałowe, na transfery technologii. Włączyła się w obręb procesów globalizacyjnych, a światowe kryzysy zagościły w Rosji (1856, 1866 i największy kryzys XIX wieku – kryzys roku 1873) i przypadły na erę Michaiła Kristofowicza von Reuterna. Rozwój Rosji został wówczas oparty o przemysł ciężki i budowę kolei. Kolej miała przybliżyć Rosję do państw zachodnich, do czołowych potęg gospodarczych. Swoista gorączka kolejowa była stymulowana działaniami państwa, za które odpowiadał Michaił Kristofowicz von Reutern. Był pobudzany wsparciem finansowym państwa, tzw. premiami kolejowymi, które pozwalały kontrolować państwu – dynastii Romanowów boom kolejowy w Cesarstwie Rosyjskim. By żabi skok Rosji mógł mieć miejsce, era ministra finansów Michaiła Kristofowicza von Reuterna opierała się na możliwości importu z zachodu podzespołów do budowy kolei, począwszy od podkładów kolejowych, poprzez szyny, a skończywszy na wagonach i lokomotywach, których przemysł Cesarstwa nie był w stanie w takim tempie, jak Aleksander II oczekiwał dostarczyć. Era zakończyła się niemal bankructwem Rosji, do czego przyczyniła się nieodpowiedzialna imperialna polityka Aleksandra II, wojna z Turcją 1877–1878 i zbyt kosztowna polityka gospodarcza, na którą w momencie największego kryzysu XIX w. (pierwszej i drugiej fali 1873–1876), Rosji nie było stać. Spowodowało to odejście od ery liberalnej, na rzecz protekcyjno-prohibicyjnej i upadek ministra finansów Michaiła Kristofowicza von Reuterna.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

Przedsiębiorcy a władze krajowe i austriackie wobec kryzysów w galicyjskim przemyśle naftowym

Na przełomie XIX i XX w., dzięki zastosowaniu kanadyjskiej metody wiertniczej odkryto nowe, bogate złoża ropy naftowej w Galicji Wschodniej. Tym samym Galicja stała się jednym z największych światowych producentów ropy. Jednak paradoksalnie w tym momencie galicyjskie górnictwo naftowe znalazło się na krawędzi. Największym zagrożeniem dla galicyjskiego górnictwa naftowego stały się cykliczne kryzysy nadprodukcji potęgowane słabością miejscowego przemysłu rafineryjnego oraz nielegalnym importem z Rosji tzw. „falsyfikatu rosyjskiego (kaukaskiego)”, czyli sztucznie sporządzonej mieszaniny zawierającej ponad 90% już przedestylowanej nafty celowo zanieczyszczanej ciężkimi olejami. Do wybuchu I wojny światowej doszło w Galicji do trzech poważnych przesileń. Począwszy od połowy lat 90-tych cykliczne kryzysy nadprodukcji groziły całkowitym załamaniem się galicyjskiego górnictwa naftowego. Walka z tymi przeciwnościami była prowadzona przez galicyjskich przedsiębiorców, szukających wsparcia zarówno u władz krajowych, jak i państwowych. Poszukiwano rozwiązań tych problemów zarówno na płaszczyźnie technicznej, jak i gospodarczej, a także poprzez podejmowanie decyzji natury politycznej.

Wobec poważnego zagrożenia galicyjscy przedsiębiorcy zawiązali w 1896 r. organizację pod nazwą „Ropa Związek Galicyjskich Producentów Ropy, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką”. Głównym celem działalności „Ropy” było uregulowanie handlu surowcem. Z tego powodu „Ropa” dążyła do uzyskania wyłączności na pośrednictwo pomiędzy producentami ropy a rafineriami. Dzięki tej polityce do 1901 r. udawało się utrzymać cenę, którą uważano za opłacalną dla producentów. Jednak wkrótce, wobec dalszego wzrostu produkcji, okazało się, że organizacja nie dysponuje wystarczającym kapitałem na udzielanie zaliczek oraz nie posiada odpowiedniej ilości zbiorników do magazynowania ani cystern do transportu rosnącej lawinowo ilości surowca. W tych okolicznościach ponownie doszło do załamania produkcji. Próba ratowania sytuacji stała się założona w 1903 r. nowa organizacja – „Towarzystwo Akcyjne Petrolea” w Wiedniu – skupiająca zarówno producentów ropy, jak i rafinerów. Wkrótce okazało się, że „Petrolea” była jedynie narzędziem w rękach właścicieli rafinerii dyktujących cenę. W rezultacie, poprzez politykę tej organizacji, galicyjskie górnictwo naftowe ponosiło ogromne straty finansowe. „Petrolea” upadła w 1907 r. wraz z początkiem nowego kryzysu. Wówczas galicyjscy przedsiębiorcy utworzyli własną organizację pod nazwą „Związek producentów ropy we Lwowie”. Organizacja ta okazała się ostatnią szansą dla galicyjskiego górnictwa, wchodzącego w swój trzeci, najpoważniejszy kryzys. Powstanie „Związku producentów”, na czele którego stał Wacław Wolski, rozpoczęło powolną, ale systematyczną pracę nad podwalinami trwałej sanacji galicyjskiego górnictwa. W swych działaniach Związek był wspierany przez władze krajowe oraz – na niespotykaną wcześniej skalę – przez władze centralne w Wiedniu.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

Ukraińsko-polskie projekty transportowe na dużą skalę jako próba przezwyciężenia kryzysu gospodarczego początku XX wieku

Kryzys gospodarczy początku XX wieku skłonił do powstania nowych, ambitnych projektów. Szlaki transportowe są podstawą gospodarki każdego kraju. Są to arterie gospodarcze, które łączą wszystkie systemy organizmu gospodarczego. Na przełomie XIX i XX wieku rozpoczęto budowę znacznej liczby traktów komunikacyjnych. Wśród całej tej różnorodności projektów dwa wyróżniały się skalą: 1) kolej Hryszynie–Równe–Kielce; 2) projekt „śródkontynentalnej drogi wodnej” łączącej Morze Bałtyckie z Morzem Czarnym.

Linia kolejowa Hryszynie–Równe–Kielce o długości 866 wiorst miała stać się najkrótszą trasą między przemysłowymi ośrodkami ziem ukraińskich i polskich. Rozpoczęta w czerwcu 1914 r. budowa kolei obiecywała ogromne zyski przedsiębiorstwom przemysłowym, dogodne połączenia z kolejami europejskimi, a zatem znaczne ożywienie eksportu między różnymi regionami Europy Wschodniej i Zachodniej. Mimo wydarzeń I wojny światowej prace budowlane trwały do 1918 r. i z nieznanych przyczyn zostały przerwane.

Idea połączenia Morza Bałtyckiego i Czarnego jest „stara jak świat”: od starożytnego szlaku „od Varangian do Greków” do współczesnego projektu szlaku rzeczno „E 40”. Pod koniec XIX i na początku XX wieku opinia ta nabrała nowego brzmienia w takich wariacjach: z Gdańska, dalej Wisłą, Dnieprem i do Chersonia; lub z Rygi, dalej Zachodniej Dźwiną, Dnieprem i do Chersonia. Obie wersje rzeczno giganta zapierają dech w piersiach nawet teraz, patrząc na mapę. Niemniej jednak naukowcy teoretycy, praktycy inżynierowie, przedsiębiorcy, przedstawiciele władz lokalnych – wszyscy wyrazili wiarę w powodzenie takich zamierzeń. Wbrew ekonomicznym i strategicznym perspektywom wodnego kanału „Bałtyk–Morze Czarne”, wydarzenia wojny światowej nie pozwoliły na realizację tego planu.

Strategiczne partnerstwo Ukrainy i Polski na obecnym etapie po raz kolejny pokazuje pilną potrzebę rozwinętej sieci kolejowej, a sformułowanie „współpraca bałtycko-czarnomorska” przywołuje dziś nie tylko skokarzenia gospodarcze, ale także zadania polityczne, wojskowe, strategiczne i geopolityczne, których mądre wykonanie będzie gwarantem pokoju i stabilności na całym świecie.

Грандіозні українсько-польські транспортні проекти як спроба подолання економічної кризи 1900-х рр.

Економічна криза початку XX ст. спонукала до розробки нових амбітних проектів. Основою економіки будь-якої країни є транспортні шляхи. Саме вони є тими господарчими артеріями, які з'єднують всі системи економічного організму. Наприкінці XIX – на початку XX ст. було розпочато будівництво значної кількості транспортних магістралей. Серед усього цього розмаїття проектів своїм масштабом виділялися два: 1) залізниця Гришино–Рівне–Кельце; 2) проект «внутрішньо-континентального водного шляху», який би з'єднав Балтійське та Чорне моря.

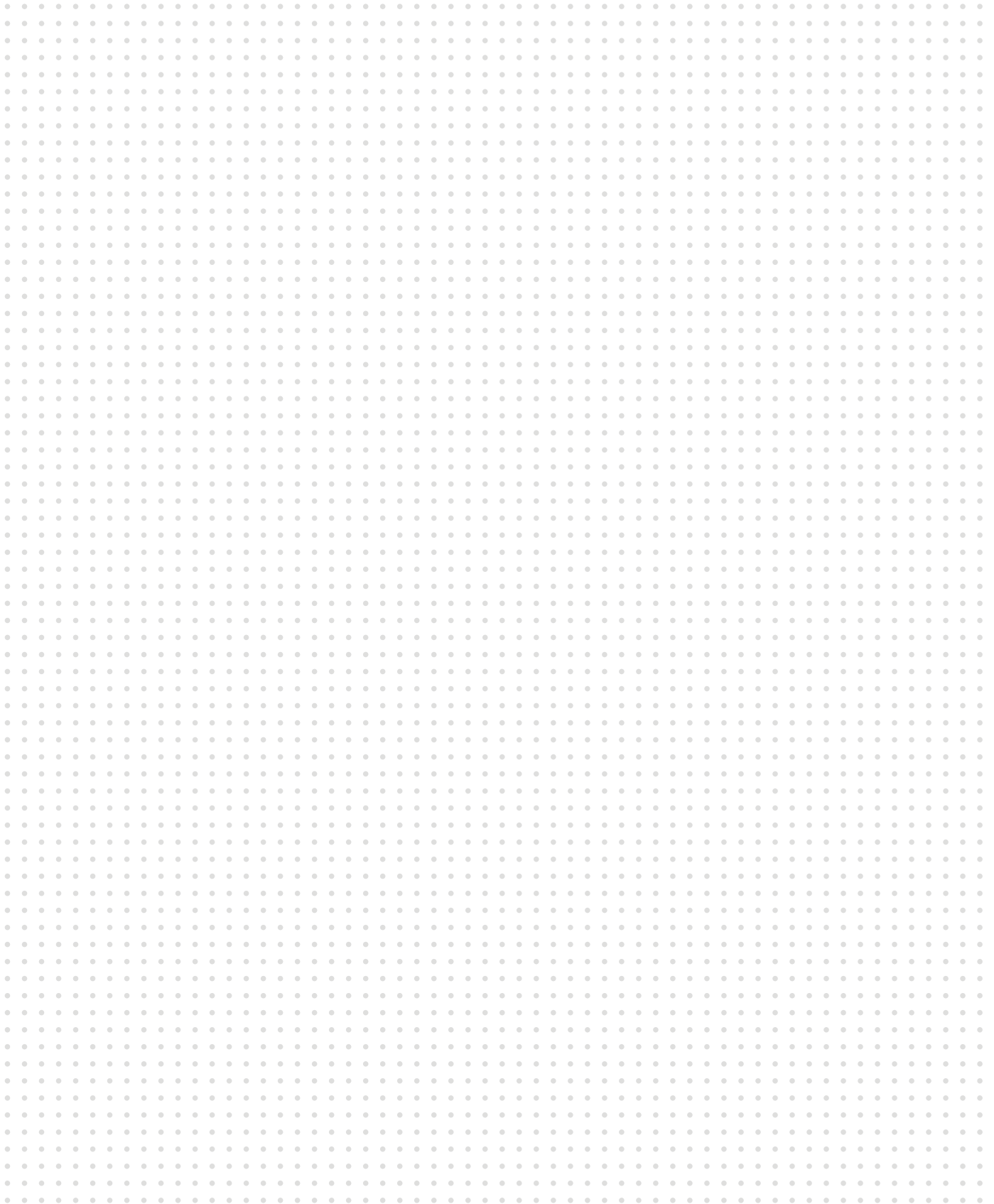
Залізниця Гришине–Рівне–Кельце довжиною 866 верст мала стати найкоротшим шляхом між промисловими центрами українських і польських земель. Її будівництво розпочалося в червні 1914 р. і обіцяло величезні прибутки для промислових компаній, зручне сполучення з європейськими залізницями, а отже і значне поживлення експорту між різними регіонами Східної та Західної Європи. Не зважаючи на події Першої світової війни будівельні роботи тривали аж до 1918 р. і з невідомих причин припинилися.

Ідея з'єднання Балтійського і Чорного морів є «старою як світ»: від стародавнього шляху «з варяг у греки» до сучасного проекту річкової магістралі «E 40». Наприкінці XIX – на початку XX ст. ця думка набула нового звучання в таких варіаціях: від Гданська, Віслою, Дніпром і до Херсона; або від Риги, Західною Двіною, Дніпром і до Херсона. Від обох варіантів річкової гіганту і зараз, дивлячись на карту, перехоплює дух. Тим не менш, науковці-теоретики, інженери-практики, підприємці, представники місцевої влади – всі висловлювали впевненість в успішності таких намірів. Усупереч економічним і стратегічним перспективам водного Балто-Чорноморського каналу події світової війни не дали можливості здійснити і цей план.

Стратегічне партнерство України та Польщі на сучасному етапі вкотре демонструє нагальну потребу в розвиненій мережі залізничного сполучення, а словосполучення «Балто-Чорноморське співробітництво» на сьогодні викликає не тільки економічні асоціації, а й політичні, військові, стратегічні й геополітичні завдання, мудра реалізація яких стане запорукою миру та стабільності в усьому світі.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

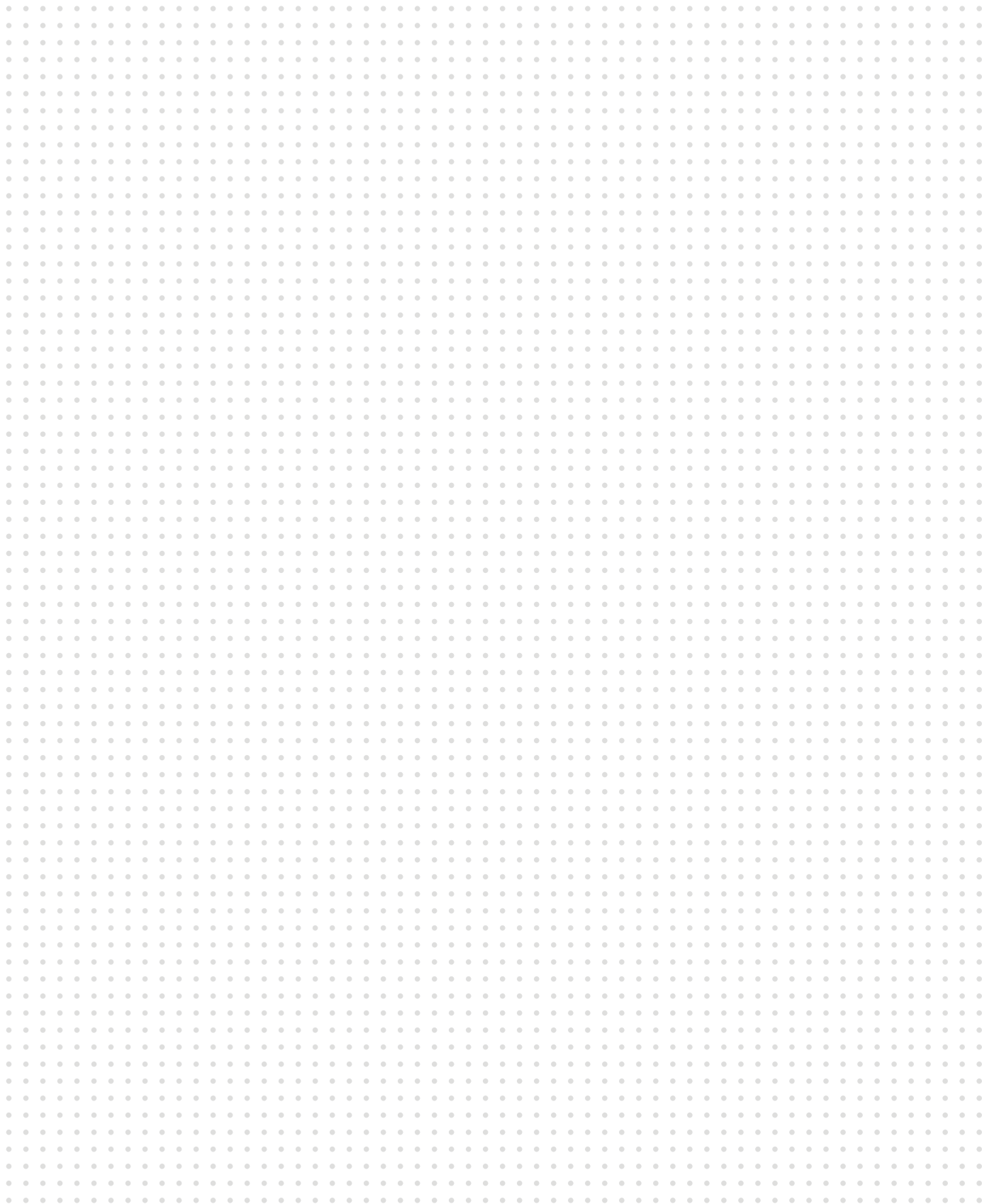
prof. dr hab. Wojciech Morawski
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
wmoraw@poczta.fm

Ministrowie skarbu II Rzeczypospolitej w walce z inflacją (1918–1924)

W pierwszych latach istnienia niepodległej Polski jednym z głównych problemów polityki gospodarczej była walka z inflacją. Z problemem tym zmagają się większość państw europejskich. Polska należała jednak do znacznie węższego grona państw, w których doszło do hiperinflacji. Zdecydowała o tym wojna polsko-radziecka. Należy odróżnić czas inflacji wojennej (do 1921 roku) i inflacji czasu pokoju. W latach 1918–1924 funkcję ministra skarbu pełniło 10 polityków. Porównanie ich koncepcji i osiągnięć daje możliwość oceny skuteczności różnych wariantów polityki gospodarczej.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

Konwersja zadłużenia rolniczego elementem walki państwa z kryzysem w rolnictwie w II RP

Konwersję kredytów rolniczych wdrożono ze względu na konieczność niesienia pomocy gospodarstwom rolnym, których podstawy materialne mocno nadwerżył kryzys w rolnictwie. Stan był poważny, zadłużenie rolnictwa z tytułu kredytów krótkoterminowych (bez przemysłu rolnego) jesienią 1930 r. wynosiło 936 mln zł, z czego na PBR przypadało 240 mln zł. Do najważniejszych zadań konwersji należało dostosowanie obciążeń dłużników do ich możliwości płatniczych. Miało temu służyć równoczesne sprolongowanie i dodatkowe rozłożenie na raty płatności pożyczek.

Do sfinansowania akcji konwersyjnej powołano specjalną instytucję – Bank Akceptacyjny, spółkę akcyjną, której kapitał zakładowy (12,5 mln zł) pokryły: Skarb Państwa, Państwowy Bank Rolny, Bank Gospodarstwa Krajowego i Bank Polski. Rola Banku Akceptacyjnego polegała na udzielaniu kredytu akceptacyjnego na podstawie wierzytelności rolniczych, na które zawarto układy konwersyjne.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

Rola izb rolniczych w uzdrowieniu wsi w latach 30. XX wieku (na przykładzie Polski Centralnej)

Dyskusje nad kształtem samorządu gospodarczego w Polsce trwały od 1920 roku do 1928 roku, kiedy stworzono podstawy prawne do reorganizacji izb na byłych ziemiach polskich zaboru pruskiego i austriackiego oraz powołania izb na pozostałych obszarach kraju. W myśl konstytucji z 1921 roku samorząd gospodarczy stanowił zdecentralizowaną formę administracji państwowej. Państwo zlecało izbom określone zadania publiczne ze względu na ich lepszą efektywność niż zbiurokratyzowanego aparatu urzędniczego administracji rządowej. W skład samorządu gospodarczego wchodziły: izby rzemieślnicze, przemysłowo-handlowe i rolnicze. Ustrój i zasady funkcjonowania nowo powstałych izb wzorowano na izbach rolniczych innych państw, szczególnie Francji i Niemiec, co odpowiadało najwyższym standardom teorii i praktyki samorządu gospodarczego.

Będąc przedmiotem moich badań izby rolnicze powstały na podstawie rozporządzenia z 22 marca 1928 roku. Rozporządzenie miało charakter ramowy; szczegóły organizacyjne i kompetencje miał zawierać statut izby rolniczej. Na podstawie rozporządzenia utworzono w 1929 roku – Warszawską Izbę Rolniczą, a w 1933 roku – izby rolnicze z siedzibami w Białymstoku, Kielcach, Lublinie i Łodzi. Zatem izby rolnicze Polski Centralnej rozpoczęły faktyczną działalność w okresie wielkiego kryzysu. Reprezentowały interesy rolnictwa oraz wykonywały czynności powierzone w granicach obowiązujących przepisów. Do zadań powierzonych należały działania zmierzające do podniesienia efektywności rolnictwa, a tym samym zwiększenie dochodowości rolników.

Moim celem jest wskazanie na kierunki działalności izb rolniczych oraz efekty. Zwrócę uwagę przede wszystkim na prace związane z przebudową ustroju rolnego, zamianę tradycyjnych upraw i hodowli na wyselekcjonowane, wprowadzanie alternatywnych działów wytwórczości wiejskiej, doświadczalnictwo, oświatę rolną. Pokażę, w jakich kierunkach działalności wyspecjalizowały się izby, a które zminimalizowały z powodów obiektywnych i subiektywnych. Dokonam porównania osiągnięć poszczególnych izb – ich sukcesów i niepowodzeń. Zarząd izby składał się z prezesa i wiceprezesa oraz członków i ich zastępców wybranych na 3 lata przez radę izby ze swego grona bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy ogółu radców. Wybory członków zarządu odbywały się w terminach ustalonych dla wyboru prezesa i wiceprezesa izby. Zarząd był organem wykonawczym izby. Zbierał się przynajmniej raz na dwa miesiące. Obrady odbywały się pod przewodnictwem prezesa izby, a uczestnictwo członków było obowiązkowe. Uchwały zapadały bezwzględną większością głosów na posiedzeniach z udziałem co najmniej połowy ogółu członków zarządu, a w razie równości głosów przeważał głos przewodniczącego.

Prezesa, przy tworzeniu nowej izby rolniczej lub nowej rady izby w wypadku jej rozwiązania, wybierało ze swego grona zwołane przez komisarza i pod jego przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji. Wybór był dokonany w głosowaniu tajnym bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ogółu radców. Wybór prezesa izby był zatwierdzany przez Ministra Rolnictwa. Poza wymienionymi przypadkami prezesa, a także wiceprezesa, wybierała ze swego grona rada izby na pierwszym posiedzeniu według powyższych zasad. W tym przypadku wybór prezesa i wiceprezesa wymagał zatwierdzenia wymienionego ministra. Kadencja prezesa i wiceprezesa trwała 3 lata. W razie ich ustąpienia przed upływem kadencji, rada izby przeprowadzała wybory na czas pozostały do końca wymienionego okresu.

Według rozporządzenia z 27 października 1932 roku prezesa i wiceprezesa wybierał ze swego grona zarząd izby na pierwszym posiedzeniu w głosowaniu tajnym bezwzględną większością głosów w obecności wszystkich członków zarządu. Wybór ten zatwierdzał Minister Rolnictwa i Reform Rolnych. Kadencja ich trwała do końca piastowania mandatu członka zarządu.

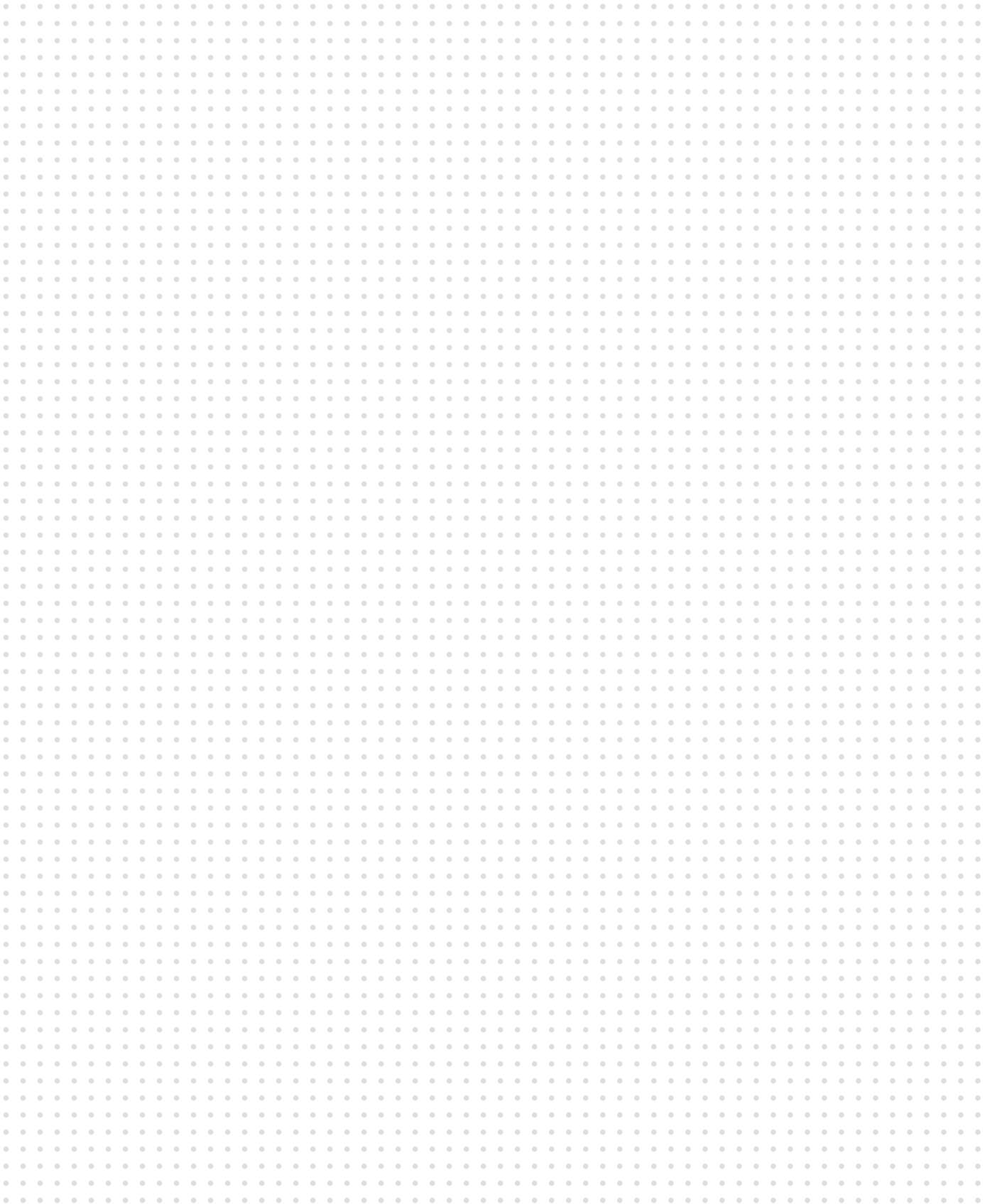
Prezes reprezentował izbę rolniczą na zewnątrz, czuwał nad wykonaniem uchwał rady i zarządu, zwoływał posiedzenia rady i zarządu oraz im przewodniczył, sprawował nadzór nad działalnością biura izby. Zastępował go wiceprezes.

Biuro izby wykonywało czynności administracyjne związane z działalnością izby. Na jego czele stał dyrektor powołany przez prezesa spoza grona radców, na podstawie uchwały zarządu, za uprzednią zgodą Ministra Rolnictwa. Podlegał on bezpośrednio prezesowi izby. Uczestniczył w posiedzeniach rady, zarządu i komisji izby, na których referował sprawy, wypowiadał opinie i udzielał wyjaśnień. Prezes, na wniosek dyrektora, powoływał wszystkich pracowników biura izby. Ich warunki pracy uchwałała rada izby.

Bezpośredni nadzór nad izbami rolniczymi sprawował właściwy wojewoda, a zwierzchni – Minister Rolnictwa. Obaj powiadamiani byli o terminach i porządku obrad rady i zarządu izby; mieli też prawo uczestniczyć w posiedzeniach. Otrzymywali protokoły posiedzeń rady i zarządu. Radzie Ministrów przysługiwało prawo rozwiązania rady izby na wniosek Ministra Rolnictwa, zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych. Wybory do nowej rady odbywały się w terminie nie przekraczającym 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o rozwiązaniu.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

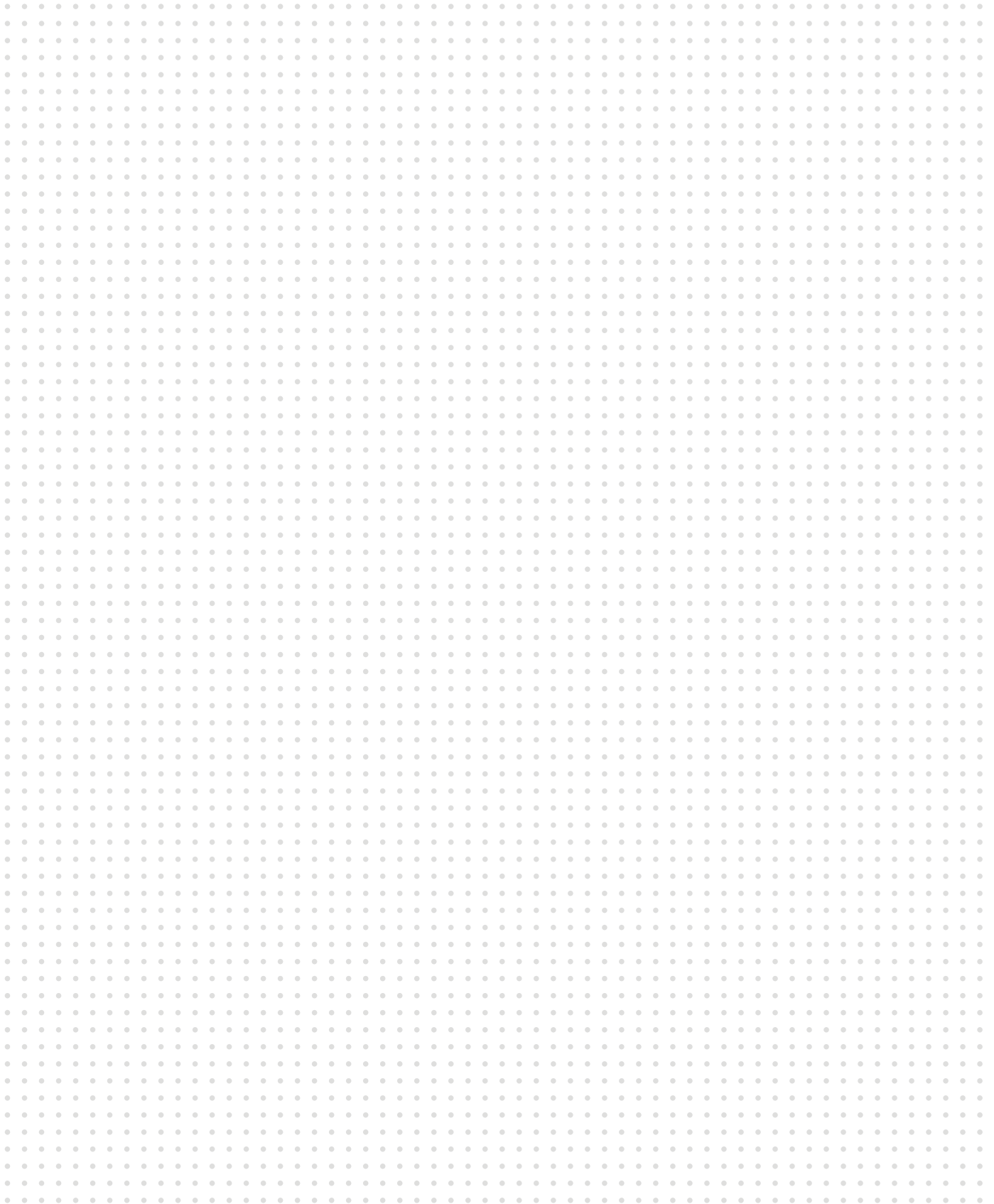

Kredyt jako narzędzie odbudowy i stabilizacji gospodarczej w I połowie XX wieku w przemyśle

Podstawowym celem artykułu Kredyt jako narzędzie odbudowy i stabilizacji gospodarczej w I połowie XX wieku w przemyśle, jest przedstawienie zasadniczych tendencji, zmian oraz założeń finansowania przemysłu państwowego jak i prywatnego w I połowie XX w. Opracowanie zostanie podzielone na trzy okresy, kredytowanie przemysłu na ziemiach polskich do 1918 r, w Polsce w latach 1918–1939 oraz w latach 1945–1949. W wybranych okresach zostaną omówione działania najważniejszych instytucji bankowych zarówno państwowych jak i komercyjnych, między innymi: domów bankowych, spółek akcyjnych, spółdzielni kredytowych a po 1918 r. Państwowej Krajowej Kasy Pożyczkowej, Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Polskiego oraz po 1945 r. Narodowego Banku Polskiego, Banku Inwestycyjnego, Banku Rzemiosła i Handlu i wielu innych.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

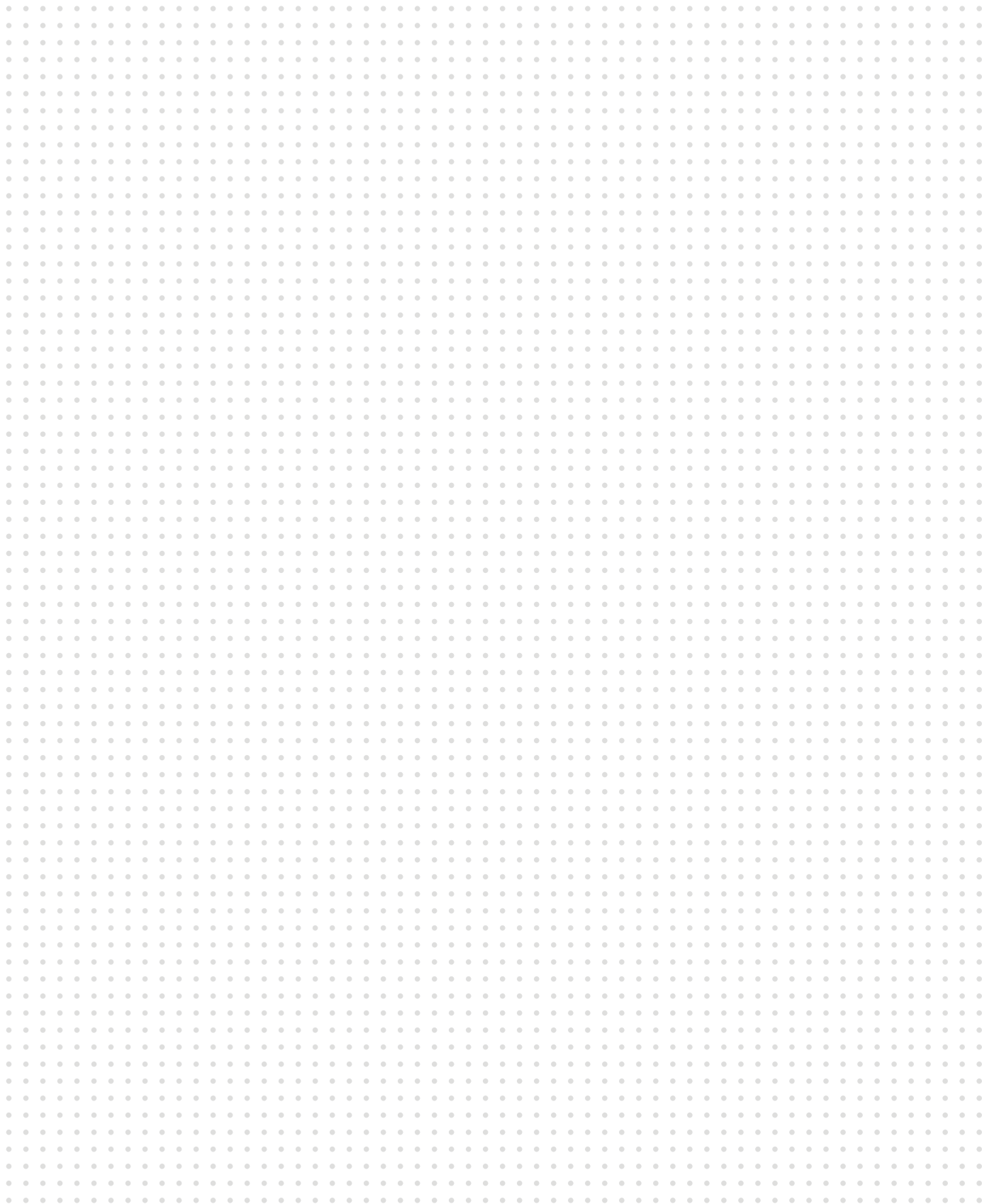
dr Iwona Kawalla-Lulewicz
Muzeum Historyczne Miasta Krakowa
awalla@interia.pl

Handel w Polsce w okresie Wielkiego Kryzysu

Wielki Kryzys odbił się na wszystkich działach polskiej gospodarki. Największe załamanie gospodarcze doby międzywojnia dotkliwie uderzyło w kupców i handel, uwidoczniając słabość polskiego aparatu wymiany towarowej. W wystąpieniu/publikacji przybliżę pokrótce przebieg recesji, ale też zjawiska, które się wówczas uwi-
doczniły, jak chociażby rozdrobnienie przedsiębiorstw i pauperyzację kupców. Przedstawię politykę państwa
względem handlu i powzięte przez rząd kroki zaradcze. Postaram się odpowiedzieć na pytanie czy kryzys wy-
łącznie negatywnie odbił się na wymianie towarowej? Czy wpłynął na usprawnienie aparatu wymiany towaro-
wej?

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

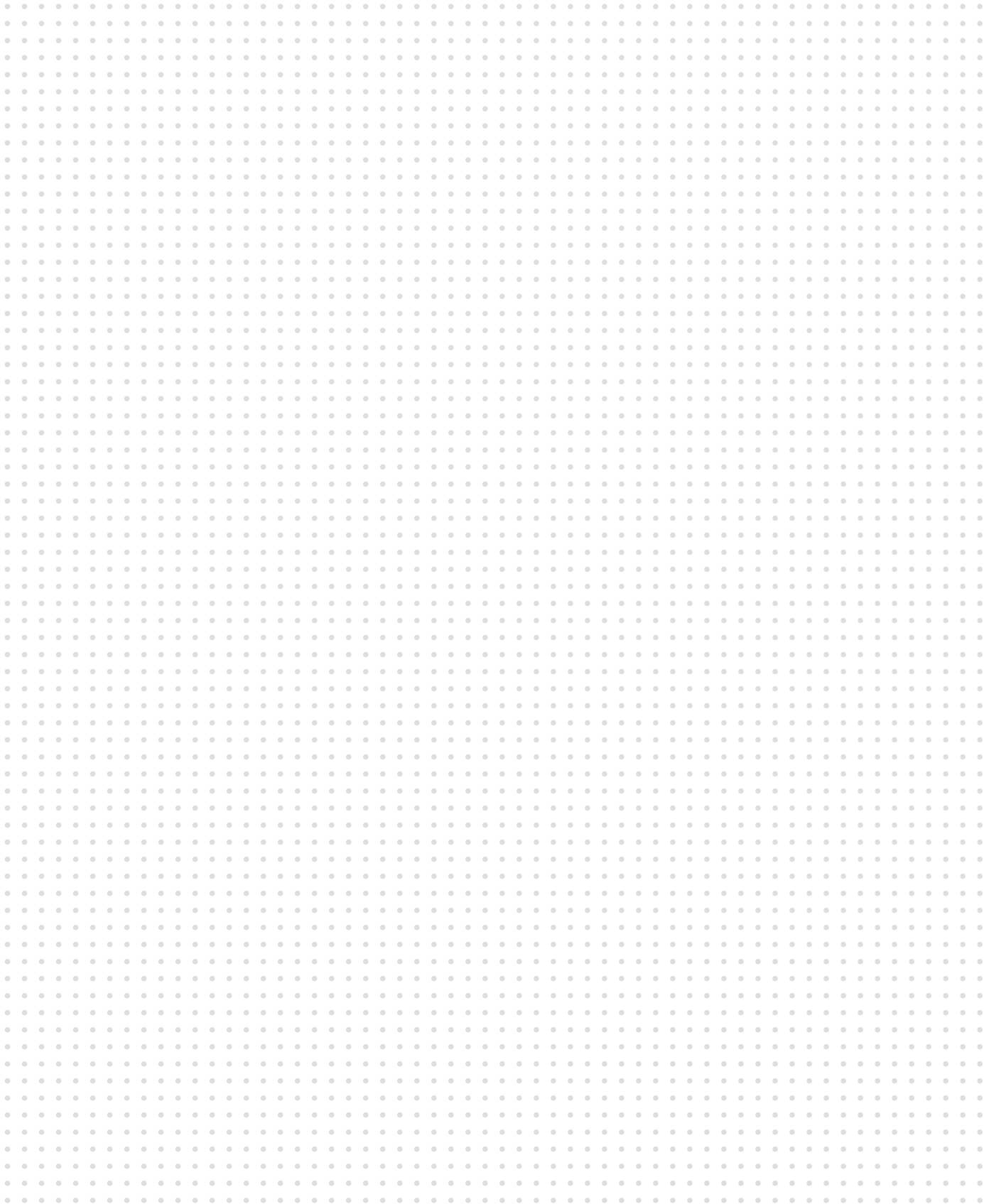
dr Kamil Kowalski
Uniwersytet Łódzki
kamil.kowalski@uni.lodz.pl

Wielki kryzys gospodarczy a amerykańskie ustawodawstwo rynku pracy (1929–1939)

Krach na giełdzie nowojorskiej z października 1929 r. nie był tragedią jedynie hermetycznego świata maklerów i bankierów. Stał się – poprzez spopularyzowanie dostępu do inwestowania w papiery wartościowe – dramatycznym doświadczeniem milionów Amerykanów. Podstawowym problem było bezrobocie, będące pokłosiem masowo upadających firm. Początkowe działania antykryzysowe nakierowane były głównie na świat biznesu, przyjmując formę konferencji branżowych. Strona społeczna, nie posiadając wielkiego pola manewru, zgodziła się nie zgłaszać żądań płacowych i nie wszczynać strajków. Był to po części efekt spadku popularności związków zawodowych po I wojnie światowej, które do 1932 r. znajdowały się w wyraźnej defensywie. Za kadencji Hoovera przyjęto zaś ledwie jedną istotną propracowniczą ustawę (Ustawa Norrisa-LaGuardii z 23 marca 1932 r.). Istotne przeobrażenia dla stosunków pracy przypadają na okres New Deal. Spośród licznych aktów prawnych przyjętych na szczeblu federalnym w latach 1933–1939, szczególne znaczenie odegrała Ustawa o krajowych stosunkach pracy (ustawa Wagnera). Oprócz zagwarantowania prawa do strajku, ustawa szczegółowo wymieniała i zakazywała nierzetelnych praktyk w miejscu pracy. Instytucjonalizowała stosunki pracy, powołując Krajową Radę Stosunków Pracy (National Labor Relations Board). Wprowadzone unormowania spowodowały ożywienie działalności organizacji pracowniczych, co przełożyło się na dynamiczny wzrost liczby ich członków. Skutkowały jednocześnie rozłamem w amerykańskim ruchu pracowniczym: zachwianiem dominującej pozycji Amerykańskiej Federacji Pracy (AFL) i powstaniem konkurencyjnego Kongresu Organizacji Przemysłowych (CIO).

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr Joanna Jaroszyk
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza Poznań
jaroszyk@amu.edu.pl

prof. dr hab. Paweł Grata
Uniwersytet Rzeszowski
pgrata@ur.edu.pl

Dwa kryzysy, dwa systemy, dwie drogi – gospodarki Hiszpanii i Polski w II połowie lat 50. XX wieku

W połowie lat 50. XX wieku Hiszpania i Polska, czyli dwa państwa, których potencjał gospodarczy zarówno w okresie międzywojennym, jak i w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej był względnie porównywalny, znalazły się w kryzysie gospodarczym. Były to jednak znacząco różne kryzysy. Kryzys hiszpański był efektem nieudolnej polityki autarkicznej, polski wynikał z niepowodzenia realizacji polityki socjalistycznej industrializacji, oba zaistniały w odmiennych systemach ekonomicznych, a drogi do ich przezwyciężenia okazały się być diametralnie inne. W Hiszpanii receptą na kryzys stał się wspierany przez Stany Zjednoczone i Międzynarodowy Fundusz Walutowy Narodowy Plan Stabilizacyjny z 1959 roku, który w konsekwencji wprowadził ten kraj na ścieżkę szybkiego rozwoju, w Polsce zaś drogą wyjścia z kryzysu okazał się być jedynie tzw. manewr gospodarczy wprowadzany od 1954 roku i związana z nim krótkotrwała liberalizacja polityki gospodarczej, szybko zakończona kolejnym „przyśpieszeniem industrializacyjnym” podjętym w 1958 roku, które ostatecznie utrwaliło w tym kraju wprowadzany przez komunistów nieefektywny model gospodarczy skutkujący narastającym zapóźnieniem rozwojowym.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

prof. UAM dr hab. Tadeusz Janicki
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza Poznań
wyki@amu.edu.pl

Koncepcje ekonomiczne i polityka gospodarcza Karla Schillera wobec recesji gospodarczej w RFN (1966–1972)

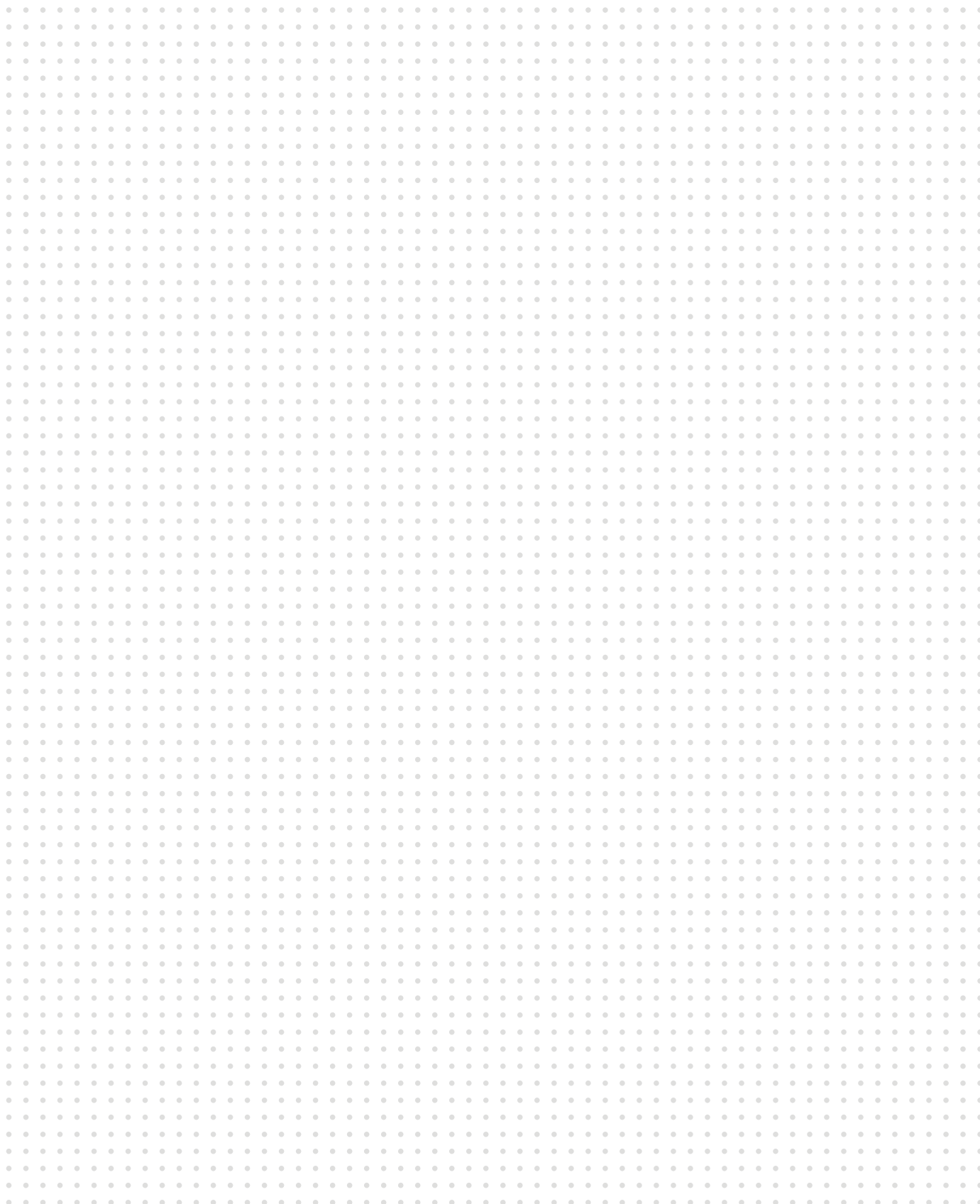
W połowie lat 60. w gospodarce RFN wystąpiła pierwsza od czasów „cudu gospodarczego” lat 50. recesja gospodarcza. Malejące tempo wzrostu PKB i rosnące bezrobocie m.in. doprowadziły do upadku rządu L. Erharda i powstania rządu Wielkiej koalicji CDU/CSU i SPD z Kurtem Georgiem Kissingerem na czele, w którym ministrem finansów został Franz Josef Strauß, a ministrem gospodarki i technologii Karl Schiller. Przygotowany przez Kurta Schillera program reform o charakterze gospodarczym i instytucjonalnym, z punktu widzenia teorii ekonomicznych, stanowił połączenie ordoliberalizmu i keynesizmu.

Karl Schiller uważał, że zasady ordoliberalizmu powinny obowiązywać na płaszczyźnie mikroekonomicznej, a równolegle na płaszczyźnie makroekonomicznej należało stosować metody keynesowskie z planowaniem gospodarczym włącznie. Wychodząc z powyższych założeń w RFN uchwalono ustawy o wspieraniu stabilności i wzrostu gospodarczego (Stabilitätsgesetz) i średnioterminowym planie finansowym (Mittelfristige Finanzplanung) oraz dążono do społecznej symetrii w ramach tzw. „uzgodnionej akcji” (Konzertierte Aktion), w zakresie której mieli się ze sobą porozumieć przedsiębiorcy, związki zawodowe i państwo.

Przedmiotem wystąpienia będą zasadnicze założenia koncepcji Schillera, akty prawne i działania podjęte w ramach walki z recesją oraz osiągnięte rezultaty, które w pierwszej fazie przyniosły (od 1968 r.) wyraźny wzrost PKB i spadek bezrobocia, a następnie pod wpływem niekorzystnych czynników zewnętrznych i postępujących zmian strukturalnych w gospodarce RFN na początku lat 70., zakończyły się inflacją i ponownym wzrostem bezrobocia.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

prof. dr hab. Rafał Matera
Uniwersytet Łódzki
paramat@wp.pl

Kryzysy, pandemie, rewolucje i wojny w XXI wieku a koncepcja czterech jeźdźców Apokalipsy Waltera Scheidela

Walter Scheidel wśród wielkich niwelatorów nierówności dochodowych wymienia cztery kluczowe przyczyny (nazywa je czterema jeźdźcami Apokalipsy): wojny angażujące masy ludzkie, rewolucje powodujące transformacje ustrojowe, upadki państw (będące skutkiem wojen lub rewolucji) oraz śmiertelne pandemie.

W wystąpieniu zwracam uwagę na ułomności koncepcji Scheidela oraz sprawdzam czy i ewentualnie w jakim stopniu jego teoria sprawdza się z przykładami z XXI w.: wojnami w Afryce, na Bliskim Wschodzie, w Ukrainie; Arabską rewolucją; upadkiem takich państw, jak: Afganistan, Syria, Jemen czy Somalia; w końcu z pandemiemi: koronawirusa czy eboli. Dodatkowo próbuję poszerzyć koncepcję Scheidela o inne znaczące zjawiska w XXI w., które mogły wpływać na zmniejszanie się nierówności dochodowych np. globalny kryzys finansowy czy katastrofy naturalne (uderzenie tsunami w 2004 r. czy trzęsienie ziemi na Haiti w 2010 r.).

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr hab. Svitlana Kravchenko
Uniwersytet Łódzki
svitlana.kravchenko@filologia.uni.lodz.pl

Rola informacji i komunikacji w zażegnaniu kryzysów XXI stulecia

Wsparcie informacyjne i komunikacyjne jest ważnym elementem przezwyciężania sytuacji kryzysowych. Z kolei komunikację kryzysową dzielimy na komunikację zewnętrzną i wewnętrzną. W przypadku nieprzewidywanych sytuacji należy opracować plan komunikacji kryzysowej, który określa zadania i kroki na poziomie strategicznym i taktycznym. Tworzona jest grupa tzw. „szybkiego reagowania”, której przydzielane są zadania komunikacji zewnętrznej.

W segmencie komunikacji zewnętrznej określone są kluczowe komunikaty, które należy przekazać odbiorcom w związku z sytuacją kryzysową. Komunikacja zewnętrzna obejmuje również zadanie monitorowania przestrzeni informacyjnej, współpracy z partnerami i przedstawicielami mediów, nagłaśniania oficjalnego stanowiska w sprawie przebiegu sytuacji kryzysowej oraz przedstawiania planu wyjścia z kryzysu. W zespole definiowani są prelegenci, którzy bezpośrednio zajmują się komunikacją zewnętrzną.

Równie ważnym segmentem komunikacji kryzysowej jest komunikacja wewnętrzna, czyli ustalanie przepływów informacji i komunikacji w zespole lub strukturze doświadczającej kryzysu. Tutaj ważne jest określenie granic informacji oficjalnie dostępnych i informacji o ograniczonym dostępie lub informacji niejawnych, jasne określenie uprawnień wszystkich uczestników komunikacji kryzysowej oraz prelegentów, stworzenie wspólnej platformy do błyskawicznej komunikacji wewnętrznej i dyskusji na temat bieżących wydarzeń. Obowiązkowe codzienne dyskusje i podsumowania każdego zakończonego dnia, a także planowanie zadań taktycznych na następny dzień.

Istotnym w komunikacji kryzysowej jest aspekt emocjonalny i psychologiczny. Grupa realizująca komunikację kryzysową musi przygotować komunikaty i messenges, które przekonają odbiorców, że istnieje sposób na pozytywne rozwiązanie i wyjście z sytuacji kryzysowej. Codzienne podsumowania powinny koncentrować się na pozytywnych wiadomościach i podjętych krokach. Teksty przygotowywane dla odbiorców powinny zawierać konkretne potwierdzone fakty i przykłady, operować prawdziwymi ludźmi i wydarzeniami. Obowiązkowym elementem komunikacji kryzysowej jest uznanie własnych błędów, przyjmowanie krytyki, ich analiza, a także odpięcie nieprawdziwych informacji.

W niniejszym tekście chciałabym ukazać rolę informacji i komunikacji w zażegnaniu kryzysów XXI wieku, zarówno na poziomie globalnym, jak i na poziomie wewnętrznej komunikacji regulowanej pomiędzy instytucjami państwowymi. W tym przypadku pragnę ukazać, jakie w sytuacjach kryzysowych było zarządzanie procesami informacyjno-komunikacyjnymi.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr Emilia Jankowska-Ambroziak
Uniwersytet w Białymstoku
e.jankowska@uwb.edu.pl

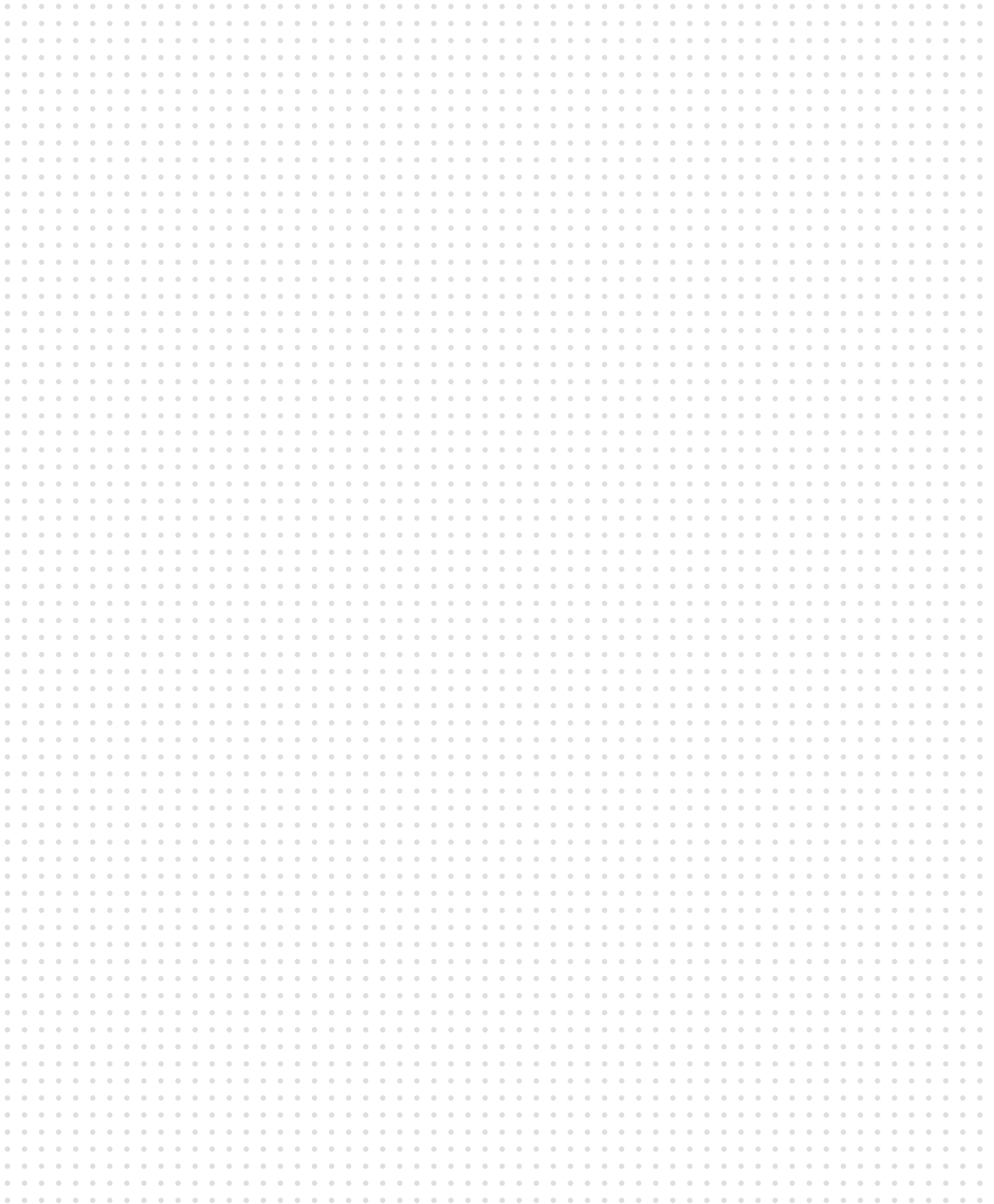
Kryzys funkcjonowania zewnętrznych granic Unii Europejskiej

Granice są coraz bardziej kluczowym obszarem ukierunkowania unijnych inicjatyw. Jednym z najbardziej widocznych sukcesów Unii Europejskiej jest współpraca transgraniczna. Aktywność ta dąży do eliminacji negatywnego efektu granicy państwowej w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego, zarówno granicy położonej wewnątrz UE, jak i bardziej szczelnych i mniej przenikalnych granic zewnętrznych Wspólnoty. Programy współpracy transgranicznej stanowiły kluczowy element europejskiej polityki sąsiedztwa. Do niedawna były również jednym z niewielu obszarów, w których prowadzono współpracę z Rosją. Inwazja Rosji na Ukrainę utrudniła (lub uniemożliwiła) realizację połowy programów zaproponowanych na okres 2021–2027. Inne wydarzenia, np. kryzys migracyjny, humanitarny czy pandemia COVID-19, również skłaniają do dyskusji nad przeorientowaniem polityki UE na obszarach granicznych.

Celem niniejszego artykułu jest analiza problemu funkcjonowania zewnętrznych granic UE pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa jej państw i obywateli oraz zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego w kontekście wyzwań jakie postawiły kryzysy XXI wieku.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

prof. dr hab. Jędrzej Chumiński
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
jedrzej.chuminski@ue.wroc.pl

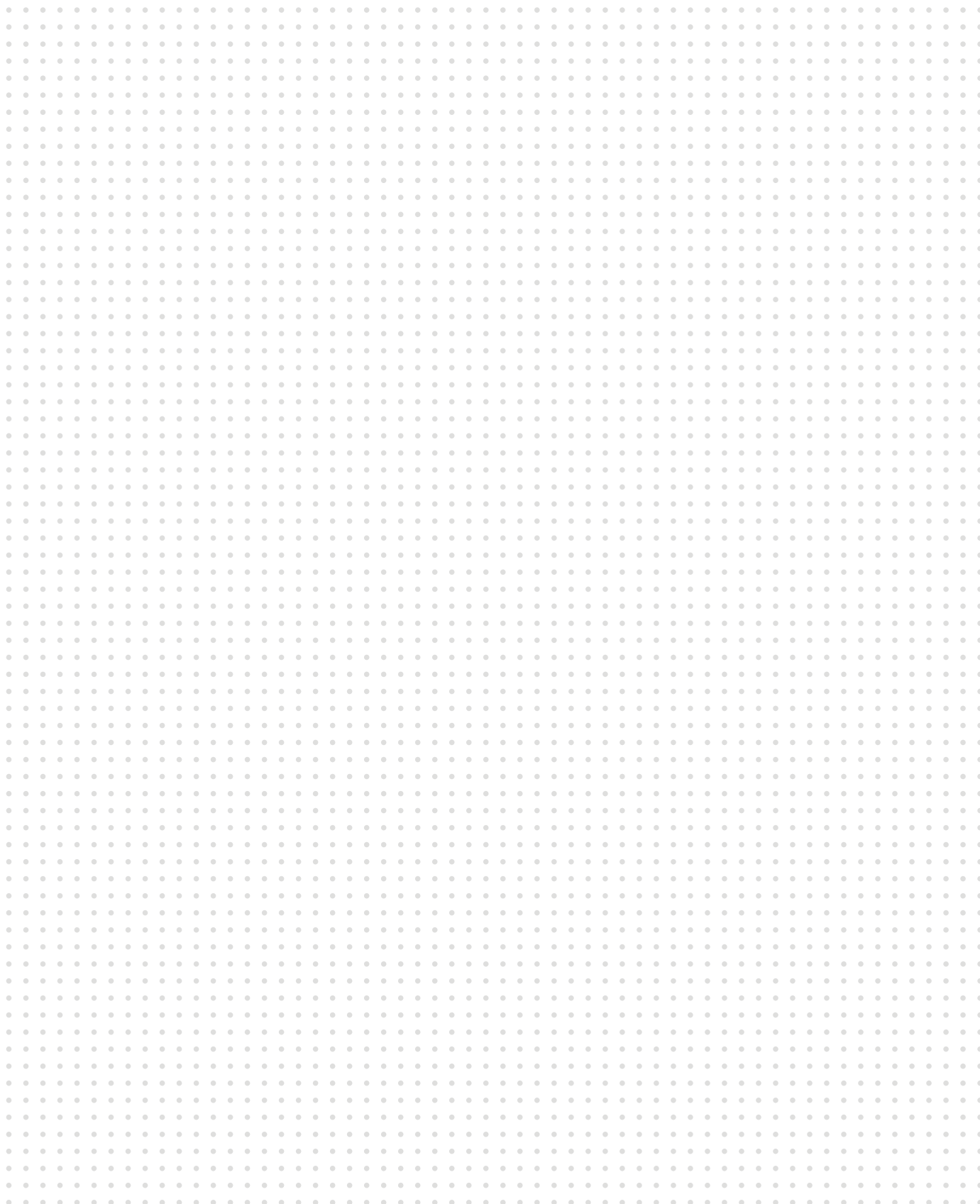
dr Krzysztof Popiński
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Społeczne bariery rozwoju gospodarczego PRL

Wśród wielu czynników mających wpływ na rozwój gospodarczy dwa wydają się kluczowe: kapitał ludzki i kapitał społeczny. Liczne badania bowiem wskazują, że określone predyspozycje osobowościowe i cechy społeczeństwa ułatwiają procesy modernizacyjne i rozwój nowoczesności. Konkluzje z tych studiów można podsumować opinią Alexa Inkelesa, że „Efektywne funkcjonowanie społeczeństwa nowoczesnego wymaga, aby obywatele posiadali określone przymioty, postawy, wartości, nawyki i predyspozycje”. Paradoks polega na tym, że rzeczywistość tzw. Polski Ludowej była biegunowo odległa od warunków sprzyjających kształtowaniu się pożądaných z punktu widzenia modernizacji gospodarczej cech. Odgórnie narzucony system skutecznie naruszył instytucje spajające społeczeństwo, dokonał destrukcji norm i umiejętności samoorganizacji, ograniczył szansę na podmiotowość i samorozwój obywateli. Ukształtowany wówczas syndrom cech niemal modelowo pasował do tego, co Piotr Sztompka nazwał „kulturą nieufności”, z wszystkimi jej negatywnymi konsekwencjami takimi jak: atomizacja społeczeństwa, demobilizacja, pasywność, oportunizm, alienacja, obniżenie się potencjału podmiotowego społeczeństwa, atrofię jego zdolności do twórczego samoprzekształcania itd. Wśród najważniejszych czynników mających wpływ na te negatywne zjawiska należy wymienić m.in. natężenie postaw autorytarnych, poziom wykształcenia społeczeństwa, system nomenklaturowy, wpływ aparatu bezpieczeństwa na funkcjonowanie gospodarki.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

prof. UKW dr hab. Sławomir Kamosiński
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
slawomirkamosinski@ukw.edu.pl

Rodzinne gospodarowanie jako stabilizator gospodarki w dobie permanentnego kryzysu czasu Polski Ludowej. Kształtowanie się i działalność firm rodzinnych w PRL

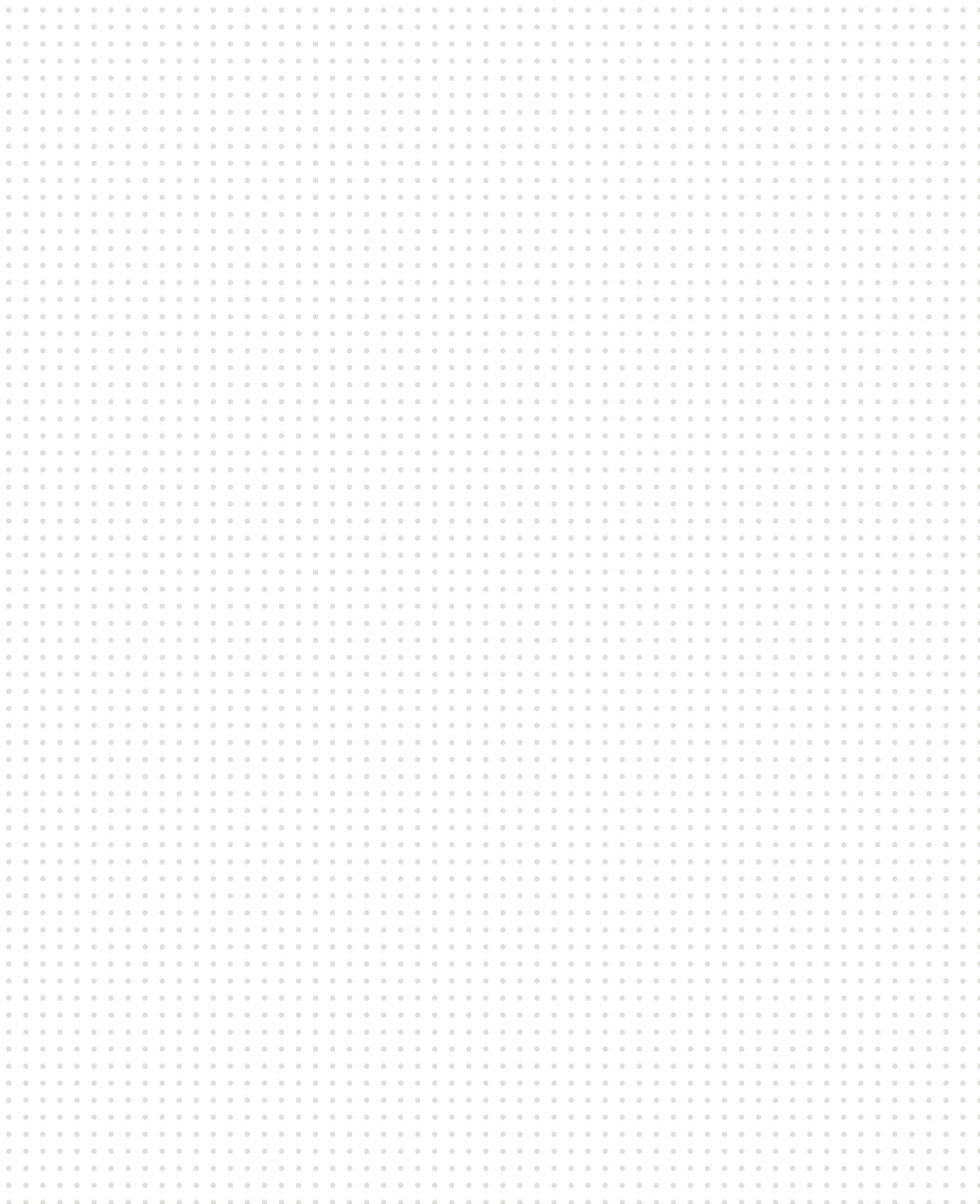
Prymarną zasadą budowanego w Polsce po zakończeniu II wojny światowej systemu gospodarczego była likwidacja indywidualnej (prywatnej) własności środków produkcji. Cel ten ówczesna władza planowała osiągnąć wykorzystując stanowione przez siebie przepisy prawa oraz sięgając do metod pozaprawnych (represji). Pierwszym, odczuwalnym przez społeczeństwo efektem tych reform, było pojawienie się niedoborów na rynku wewnętrznym. Władze komunistyczne (szczególnie po 1956 roku), przeciwdziałając skutkom wywołanego kryzysu gospodarczego, stopniowo łagodziły represje wobec sektora indywidualnej własności środków produkcji. Zezwalano na zakładanie i prowadzenie zakładów drobnej wytwórczości i usług oraz placówek handlowych. W dekadzie lat siedemdziesiątych włączono rzemieślników do systemu ubezpieczeń społecznych. Nie pozwalano natomiast na sukcesję zakładów drobnej wytwórczości. Wyłomem były przyjęte w dekadzie lat sześćdziesiątych przepisy, które pozwalały na sukcesję gospodarstw rolnych i powstanie tzw. rodzinnych gospodarstw rolnych.

Celem artykułu jest wskazanie na uwarunkowania instytucjonalne, które ograniczały możliwość tworzenia prywatnych firm rodzinnych w sektorze produkcji, usług i handlu w Polsce Ludowej. Podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, dlaczego władze komunistyczne w Polsce Ludowej obawiały się firm rodzinnych. Podkreślenia wymaga fakt, że instytucje rodzinne są fundamentem stabilności systemu gospodarczego i stanowią o sile gospodarki.

Słowa kluczowe: gospodarka niedoborów, sektor prywatny w gospodarce, prywatyzacja, rodzinne gospodarowanie, firmy rodzinne.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr Marek Zawadka
Muzeum Historyczne w Lubinie
dyrektor@muzuem.lubin.pl

O czystość wód Odry. Działania społeczne i polityczne na rzecz poprawy czystości wód dorzecza Odry w latach 1945–2023

Problem ekologiczny jaki zaistniał w 2022 r. na kilku odcinkach Odry, a przede wszystkim Odry środkowej i dolnej, nie jest zjawiskiem nowym ani nieznanym.

Już od 1945 r. możemy zauważyć kilka zjawisk występujących niezależnie od siebie, jakie zachodzą w gospodarce wodnej dorzecza Odry. Zmiany geopolityczne, jakie dotknęły Polskę w efekcie wygranej wojny, spowodowały zmianę właścicieli i administratorów obszaru należącego przed 1945 r. do Niemiec. Państwo Polskie objęło w swoje władanie obszary w miarę dobrze wyposażone w instalacje hydrotechniczne i melioracyjne, obszary, które przez dwieście lat były przeobrażane przez człowieka. Początkowo nieskoordynowane to były działania, później od ustanowienia zapisów w protokole bogumińskim były już one sprecyzowane. Przełom XIX i XX wieku, to przede wszystkim przystosowanie rzeki do transportu wodnego, a po katastrofalnej powodzi w 1903 r. także początek działań na rzecz zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Już wtedy, z uwagi na intensywną eksploatację Górnego Śląska (a także obszarów wokół Ostrawy), Zagłębia Wałbrzyskiego czy kopalń w Kotlinie Kłodzkiej, spotykamy się ze sporymi zniszczeniami we wszystkich obszarach, które obejmuje dziś szeroko pojmowana ochrona środowiska. Niszczenie, wycinka lasów, zanieczyszczenia powietrza, kwaśne deszcze, zanieczyszczenia gleby i wód powierzchniowych, zrzuty wód przemysłowych do rzek. Wszystko to zaczęło się w połowie XIX wieku. Wprowadzone z czasem regulacje prawne, a także szerokie działania na rzecz większej równowagi w przyrodzie, spowodowały uspokojenie sytuacji. Choć Odra i część jej śląskich i dolnośląskich dopływów dalej należały do znacznie zanieczyszczonych obszarów.

Zmiana gospodarza terenów skutkowała w pierwszym etapie znacznym pogorszeniem jakości środowiska. Początkowo dotyczyło to szkód i zniszczeń typowo wojennych (ruiny mostów, wraki samochodów i czołgów w rzece), później zniszczeń polegających na demontażach oraz dewastacji urządzeń melioracyjnych, technicznych i hydrotechnicznych w dorzeczu Odry (w szczególności w dorzeczu Nysy Kłodzkiej oraz Bobru).

Pierwszy, znaczący sygnał o tragicznej sytuacji w gospodarce wodnej pojawił się w 1956 r. podczas konferencji we Wrocławiu poświęconej roli Odry w gospodarce Ziemi Zachodnich i Polski. Ważna to konferencja, wpisująca się w czas największego zainteresowania władzy centralnej Ziemi Zachodnimi i Północnymi, przyniosła wiele pozytywnych efektów. Jednym z nich była cała ścieżka legislacyjna, której uwieńczeniem były decyzje rządowe związane z ochroną wód Odry przed zanieczyszczeniami.

Niemniej prawodawstwo to jedno, intensywna gospodarka wielkotowarowa to drugie, a nadrzędna rola przemysłu to trzecie. I tak do końca lat 80. XX wieku mieliśmy do czynienia z prawnymi i propagandowymi działaniami państwa, a jednocześnie rzeczywistość znakomicie te dobre chęci weryfikowała. Aż do przełomu solidarnościowego, kiedy w wielu regionach ochrona środowiska była głównym punktem porozumień społecznych, coś drgnęło.

Prawdziwa rewolucja nastąpiła w latach 90. Przemiany polityczne, gospodarcze i społeczne zaczęły przynosić efekty. W jednych przypadkach powodowane były działalnością, nazwijmy to pozytywną. Mowa tu o komunalnych oczyszczalniach ścieków, budowach sieci kanalizacyjnych i wodociągowych oraz inwestycjach w oczyszczalnie przemysłowe. Także oczyszczanie atmosfery poprzez budowę instalacji odzysku Co₂ czy też różnych związków siarki. Wprowadzenie procedur w wielu zakładach, obiegów zamkniętych chłodzenia wód, znakomicie przyczyniło się do poprawienia jakości wód. Przysługę dla jakości wód zrobiła też likwidacja wielu uciążliwych zakładów. Począwszy od kopalni węglowych, poprzez zakłady chemiczne, a skończywszy na cukrowniach. Tu oczywiście mówimy o pozytywnym skutku dla środowiska, bo czy to był pozytywny efekt dla lokalnych społeczności i gospodarki terenowej, to raczej trudno przypuszczać.

W XXI wieku sprawy ochrony środowiska stały się jednym z głównych tematów politycznych, a w Europie można uznać, iż do czasu wojny na Ukrainie były głównym punktem dyskusji oraz wytyczanych celów. Priorytet w tych działaniach wiodą państwa skandynawskie oraz Niemcy. Odra jest rzeką graniczną na odcinku ponad 200 km i stanowi przedmiot zainteresowania środowisk politycznych Brandenburgii i Pomorza. I chcąc nie chcąc staje się elementem gry politycznej, z jednej strony mającej za zadanie dbałość o czystość wód, z drugiej zaś będącej naciskiem na państwo polskie przez Niemcy, czego dowodem poza Odrą są sprawy związane z energią atomową czy też rolą portu Świnoujście.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

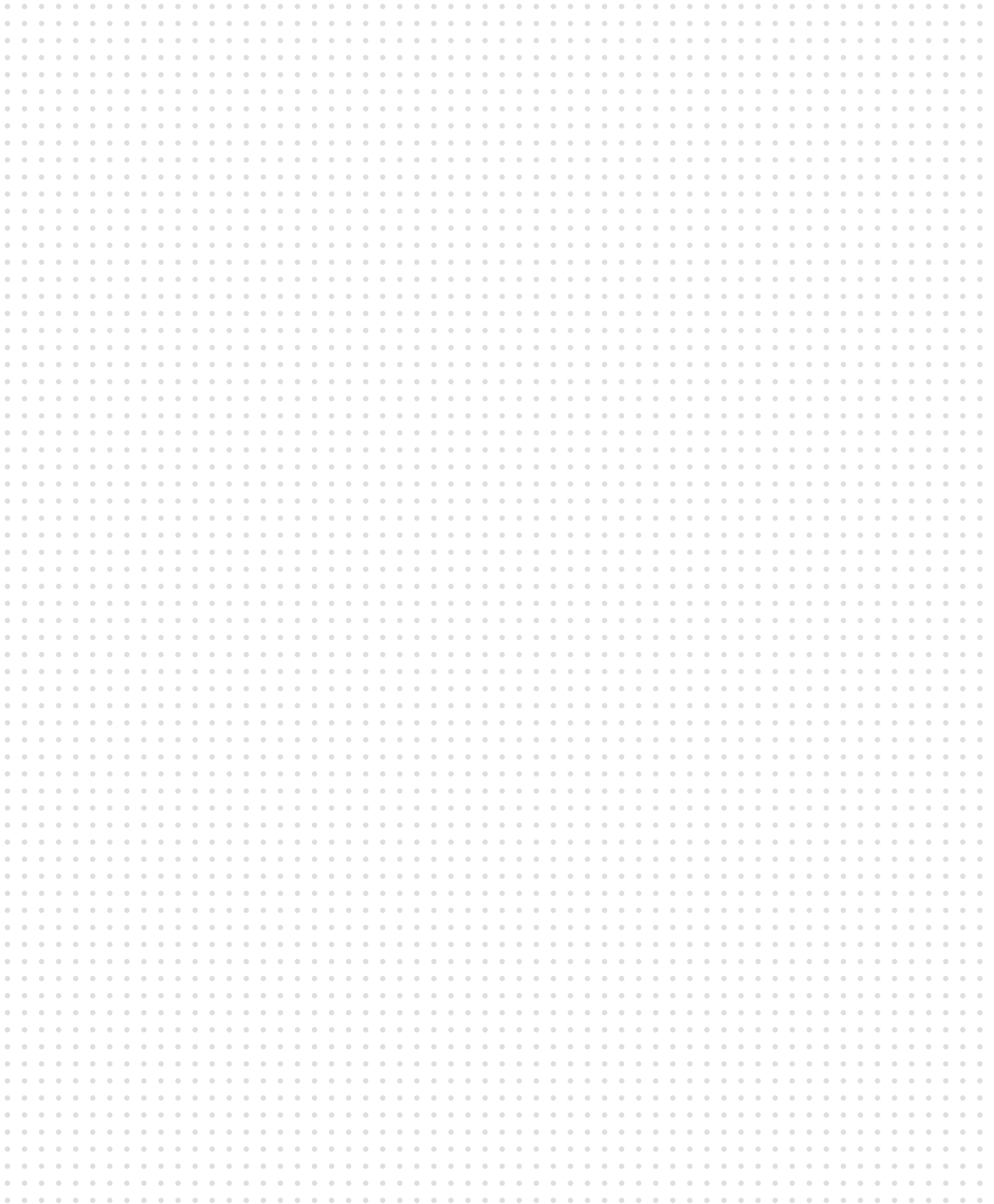
ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

Czy możemy mówić o „oswajaniu” poniemieckich fabryk? Stosunek osadników do krajobrazu przemysłowego Dolnego Śląska w latach 1945–1949 – wstęp do zagadnienia

Jak słusznie konstatuje Joanna Nowosielska-Sobel – termin „oswajanie krajobrazu kulturowego” wzbudza wiele polemik w dyskusji naukowej. Na potrzeby krótkiego abstraktu można przyjąć, że jest to „skomplikowany proces kreowania wizji Ziem Odzyskanych z użyciem różnorodnych środków, metod wykorzystywanych przez [...] szeroko pojmowane społeczeństwo”. Badania nad kwestią „oswajania” Ziem Zachodnich oraz zachodzących tam procesów legitymizacyjnych i propagandowych w ostatnich latach podejmowane są coraz częściej – wyróżnić należy w tym miejscu należy prace Radosława Domke, Beaty Halickiej, Adama Makowskiego, Joanny Nowosielskiej-Sobel, Grzegorza Straucholda, Jakuba Tyszkiewicza czy Marcina Zaremby. Pomimo licznych publikacji, problematyka „oswajania” wciąż wymaga szczegółowych badań. Zaproponowane wystąpienie, wpisując się w omawiany nurt historiograficzny, ma za zadanie zbadać czy charakterystyczne dla pierwszych powojennych lat działania podejmowane przez mieszkańców Dolnego Śląska obejmowały „oswajanie” fabryk, zakładów, maszyn i innych związanych z przemysłem utensyliów oraz miejsc. W tym celu analizie poddane zostaną wybrane egodokumenty – pamiętniki oraz dzienniki (w tym te o charakterze wymuszonym). Odpowiedź na tak skonstruowane pytanie badawcze nie wydaje się oczywista, jeżeli weźmiemy pod uwagę występujący w tym okresie proces demontażu sprzętu przez Armię Czerwoną oraz bardzo szybkie, pionierskie próby reaktywacji przemysłu regionalnego.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

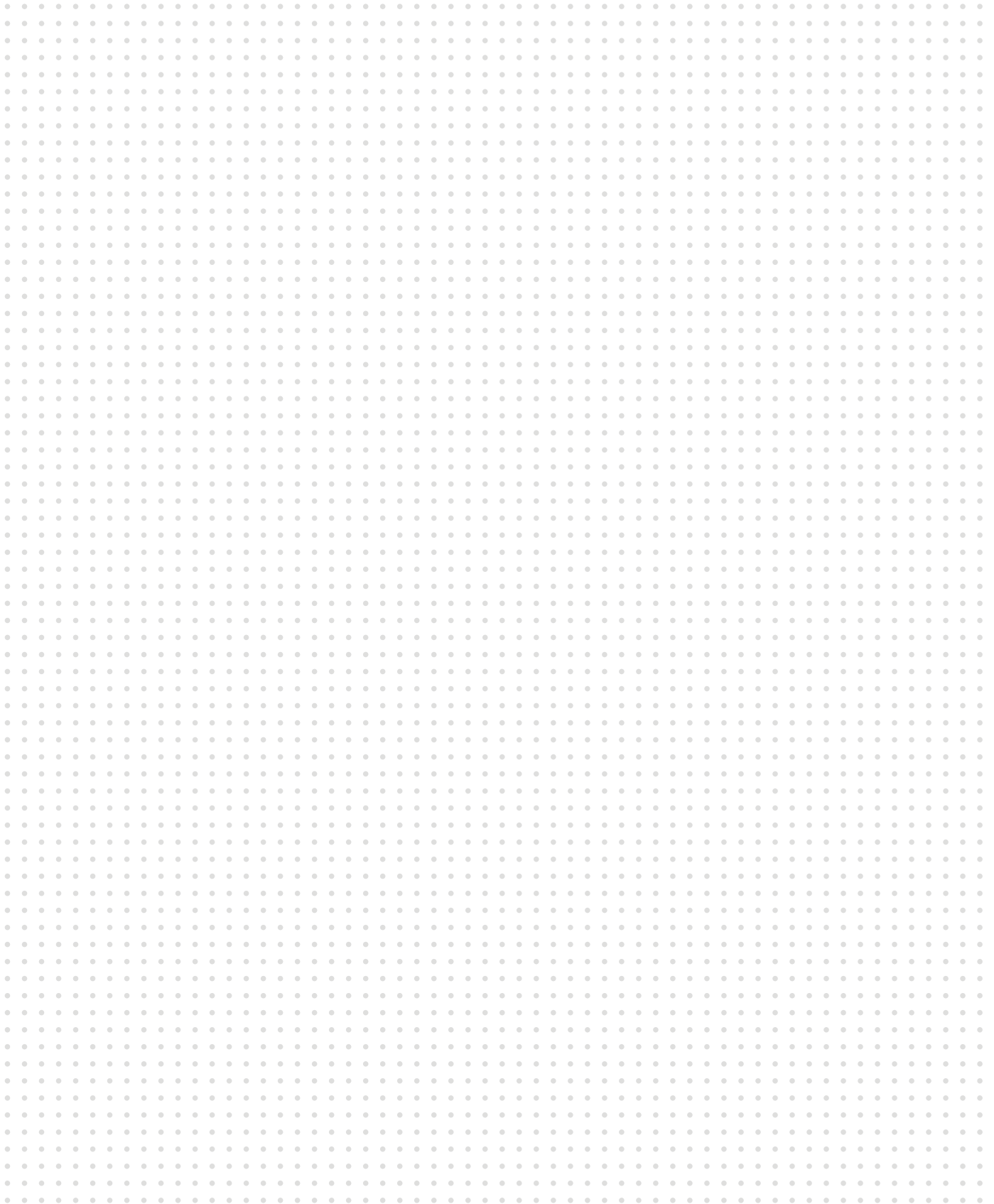
dr hab. Adriana Merta-Staszczak
Politechnika Wrocławska
adriana.merta-staszczak@pwr.edu.pl

Przemysł drzewny w rozwoju gospodarczym Dolnego Śląska w latach 1945–1989

Odbudowa przemysłu drzewnego była jednym z kluczowych zadań polskiej gospodarki po zakończeniu II wojny światowej szczególnie, że został on praktycznie całkowicie zniszczony. W artykule zostaną omówione problemy związane z przejmowaniem zakładów, uruchamianiem produkcji w okresie pionierskim oraz rozwojem, nakładami inwestycyjnymi, a także gospodarką leśną na Dolnym Śląsku w latach 1945–1989.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

Mateusz Adamczyk
Uniwersytet Wrocławski
mateuszadamczyk40@gmail.com

Splądrowane miasto – od prosperity po głęboką zapaść gospodarczą. Problem dzikiej grabieży na Ziemiach Zachodnich od 1945 roku na przykładzie Bierutowa

Grabież zakładów przemysłowych i budynków mieszkalnych na obszarach Ziemi Zachodnich była od 1945 roku zjawiskiem powszechnym. Dokonywana na masową skalę przez stacjonujących tu żołnierzy Armii Czerwonej, Polaków niepewnych trwałości przynależności państwowej tych ziem, a wcześniej także Wehrmacht, przyczyniła się do zrujnowania wielu miast i miasteczek, niekiedy w sposób bardziej widoczny niż same działania zbrojne. Pod koniec II wojny światowej ziemie te były dla Armii Czerwonej i ZSRR jedynie rezerwuarem, z którego można było pozyskiwać surowce, maszyny i wszelkie dobra. Dla polskiej administracji i polskich mieszkańców, szczególnie do końca lat 40. Ziemia Zachodnie były obszarem, w który nie warto było zbyt inwestować.

Obszar ten celnie określony przez Beatę Halicką mianem Polskiego Dzikiego Zachodu był miejscem niepoahomowanej penetracji najpierw radzieckiej, a następnie także polskiej. Skala owej grabieży, jak słusznie zauważa Yaman Kouli, nie jest dokładnie zbadana. Do tej pory historycy, m.in. Jędrzej Chumiński, Joanna Hytrek-Hryciuk, Stanisław Jankowski czy Władysław Mochocki, zajmowali się głównie tematem demontaży przeprowadzonych przez Armię Czerwoną. Brak źródeł zmusza do wykorzystania relacji i egodokumentów. Niemniej jest on istotny z punktu widzenia kształtowania się krajobrazu wielu miast m.in. na Dolnym Śląsku.

Zaproponowane wystąpienie koncentruje się na przybliżeniu sylwetki zrujnowanego w stosunkowo nieznaczonym stopniu w wyniku walk w 1945 roku, a następnie splądrowanego przez Armię Czerwoną i polskich szabrowników Bierutowa (powiat oleśnicki, Dolny Śląsk). Ten niewielki, pięcioletni przed wojną, ośrodek był relatywnie dobrze rozwinięty gospodarczo. Wcześniej funkcjonowało w samym mieście i w jego obrębie kilka dużych i nowoczesnych zakładów przemysłowych, m.in. różnorakie przetwórnice, fabryka leków, fabryka maszyn rolniczych, przędzalnia i flagowa lokalna cukrownia. W ostatnich miesiącach wojny i po jej zakończeniu wszystkie te zakłady zostały ogołoczone przez czerwonoarmistów (m.in. cukrownia) i Polaków (m.in. fabryka leków). Miejscowy ratusz, który mimo, iż nadawał się do remontu, został rozebrany na cegłę. Podobny los spotkał wiele zabytkowych obiektów w centrum miasta, lokalne władze były niechętne przeprowadzaniu w początkowym okresie jakichkolwiek renowacji. Bierutów stał się w wyniku działań rozbiórkowych zagruzowany. Analizując dokumentację państwową, relacje drukowane oraz niewydane drukiem (w tym świadectwa wymuszone), prasę oraz zestawiając ją z literaturą przedmiotu, odtworzony zostanie schemat grabieży Bierutowa. Ukazane zostaną tym samym charakterystyczne dla „niepewnych” Ziemi Zachodnich działania podejmowane przez osadników (endogennie) oraz motywowane egzogennie – odgórnie.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

mgr Mariusz Mak
Uniwersytet w Białymstoku
m.mak@uwb.edu.pl

Represyjność systemu opodatkowania dochodów osobistych w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

W okresie od 1944 do 1989 roku system podatkowy w Polsce, podporządkowany był modelowi scentralizowanej gospodarki socjalistycznej. Funkcjonowanie państwa w tym modelu gospodarczym oparte było w głównej mierze na dochodach z tzw. sektora uspołecznionego. Centralnie planowany model zarządzania gospodarką, a także względnie stałe dochody z „przedsiębiorstw państwowych” powodowały, że zainteresowanie podatkami było mniejsze niż w krajach o wolnorynkowym systemie gospodarczym. Niemniej jednak wraz z upływem czasu podatki obciążające dochody osobiste stawały się coraz ważniejszym instrumentem ówczesnie sprawujących władzę. Prywatne przedsiębiorstwa stanowiły niewielki udział w sferze gospodarczej. Działalność ich była traktowana stosunkowo nieprzychylnie, np. w trakcie kontroli restrykcyjnie byli traktowani pod względem prawa. W niektórych okresach działalność prywatnych przedsiębiorstw była ograniczana, a nawet likwidowana.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr hab. Robert Klementowski
Uniwersytet Wrocławski
robert.klementowski@uwr.edu.pl

„Klucz do nowej epoki”. Rozwój atomistyki jako warunek modernizacji Polski w świetle działań Państwowej Rady do Spraw Wykorzystania Energii Jądrowej

Już w 1940 r. u progu ery atomowej oczywistym się stało, że energię rozszczepienia atomu wykorzystać można do celów zarówno militarnych, jak i pokojowych. Dopiero jednak odwilż po śmierci Stalina spowodowała, że międzynarodowa współpraca nad wykorzystaniem energii atomowej stała się możliwa, pozwalając na zaangażowanie się w rozwój atomistyki także mniejszych krajów, takich jak Polska. Wykorzystanie potencjału pierwiastków promieniotwórczych w różnych dziedzinach gospodarki stało się nie tyle potrzebą, co koniecznością. Powołane w 1956 r. odrębne ministerstwo atomowe miało być odpowiedzialne za implementację rozwiązań technologicznych, wykorzystujących pierwiastki promieniotwórcze. Wiązało się to z szeregiem inicjatyw, dotyczących kwestii technicznych, edukacyjnych i naukowych. Nadzór nad tymi działaniami sprawowała Rada do Spraw Pokojowego Wykorzystywania Energii Jądrowej, kreśląc plany rozwoju polskiej atomistyki przez kolejne kilkanaście lat. Sprawozdania z posiedzeń Rady, będące podstawą rozważań, pokazują drogę jaką przeszła Polska na drodze budowania własnego przemysłu atomowego. Był to w istocie proces stopniowego urealniania mocarstwowych początkowo założeń, nie biorących pod uwagę ograniczeń finansowych, organizacyjnych i politycznych Polski, pozostającej w sferze wpływów ZSRR.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

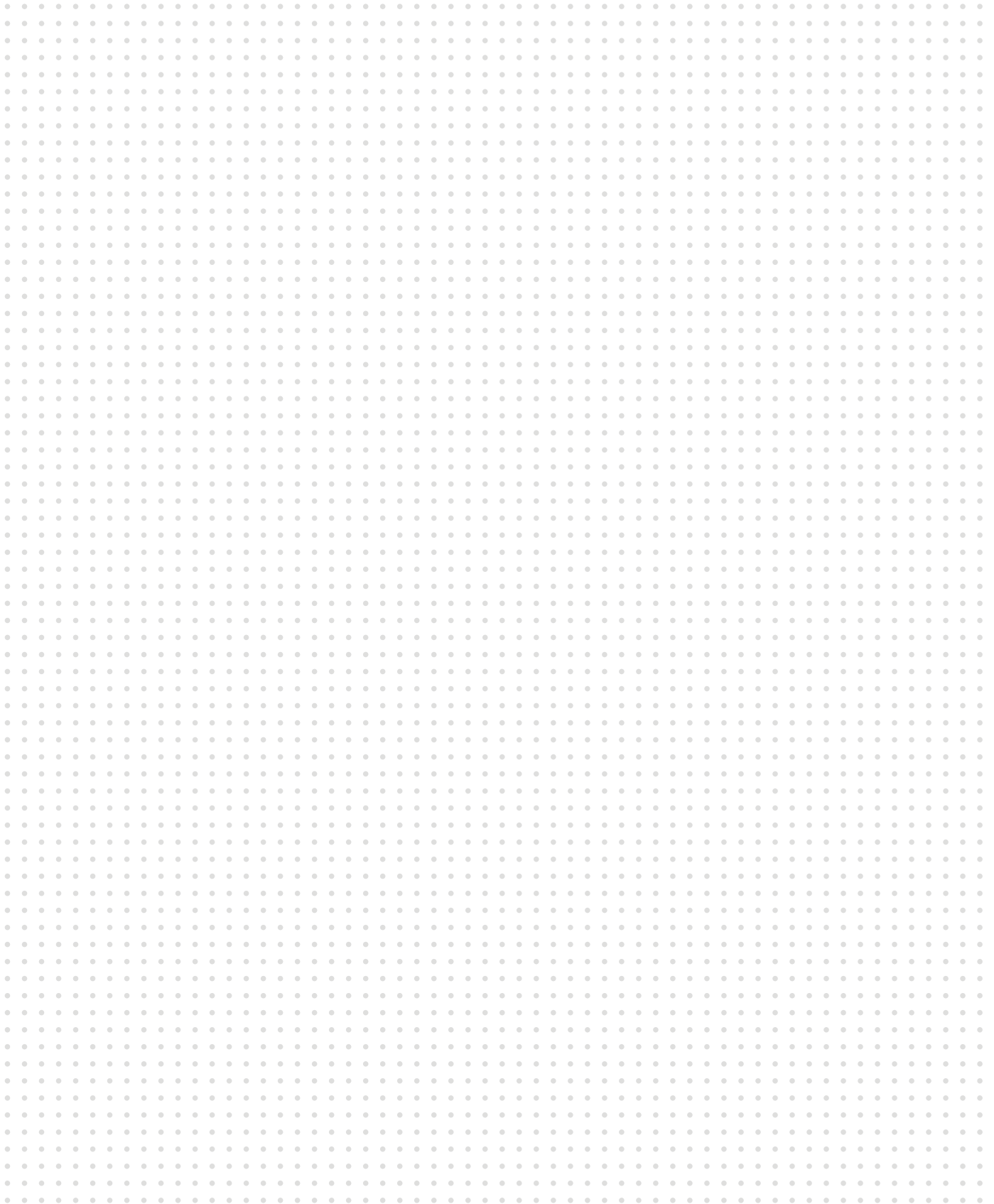
mgr Piotr Syczak
Uniwersytet Gdański
piotr.syczak@phdstud.ug.edu.pl

O nowoczesny kształt Polski. Dylematy rozwoju na progu XXI wieku – czyli jak mogła wyglądać gospodarka PRL w świetle raportu Komitetu Prognozowania Rozwoju Kraju „Polska 2000”

W referacie przedstawię wyniki badań Komitetu PAN Prognozowanie Rozwoju Kraju „Polska 2000”, które ukażała się w publikacji O nowoczesny kształt Polski. Dylematy rozwoju na progu XXI wieku. Raport prognostyczny. W pierwszej części wystąpienie przedstawię czym był Komitet Rozwoju Kraju „Polska 2000”. Następnie przedstawię trzy koncepcje rozwoju gospodarki PRL stworzone Komitet (A: A1, A2; B; C). Zastanowię się, dlaczego te trzy koncepcje przewidywały, że nowy model gospodarki wyłoni się w wyniku załamania gospodarki. Podczas tej części wystąpienia zastanowię się także, jaką rolę przewidywano dla Państwa przy zmianach, przemianach gospodarczych. Ponadto postaram się przedstawić czy jakieś wnioski mogą znajdować zastosowanie obecnie. Natomiast w zakończeniu zastanowię się także czy takie projekty jak „Polska 2000”, mogły znaleźć gdziekolwiek zastosowanie.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

dr Mateusz Kubicki
Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku
Uniwersytet Gdański
Mateusz.Kubicki@ipn.gov.pl

Rybołówstwo bałtyckie PRL doby drugiej połowy lat 80. XX wieku. Próba ratunku czy permanentna zapaść?

Gospodarka centralnie planowana doby drugiej połowy lat osiemdziesiątych XX w. cechowała się skrajnie niskimi wynikami ekonomicznymi. Analogiczna sytuacja dotyczyła rybołówstwa bałtyckiego PRL, które obok skrajnie obniżających się wskaźników borykało się z brakami inwestycyjnymi. Na to wszystko nakładały się bolączki centralnie sterowanej gospodarki, której niewydolność i nieefektywny model zarządzania pogłębiały kryzys. Niniejsze wystąpienie ma charakter studium przypadku obejmujących te przedsiębiorstwa, które kształtowały swoją bazę surowcową w oparciu o łowiska Morza Bałtyckiego. Były to:

- Przedsiębiorstwa Połowów i Usług Rybackich (5 podmiotów)
- Spółdzielnie Pracy Rybołówstwa Morskiego (w 1989 r. – 12 podmiotów)
- Rybacy indywidualni (około 400 kutrów, traktowane w ujęciu całościowym, w charakterze jednostek kooperujących)
- Zakłady Rybne (4 podmioty).

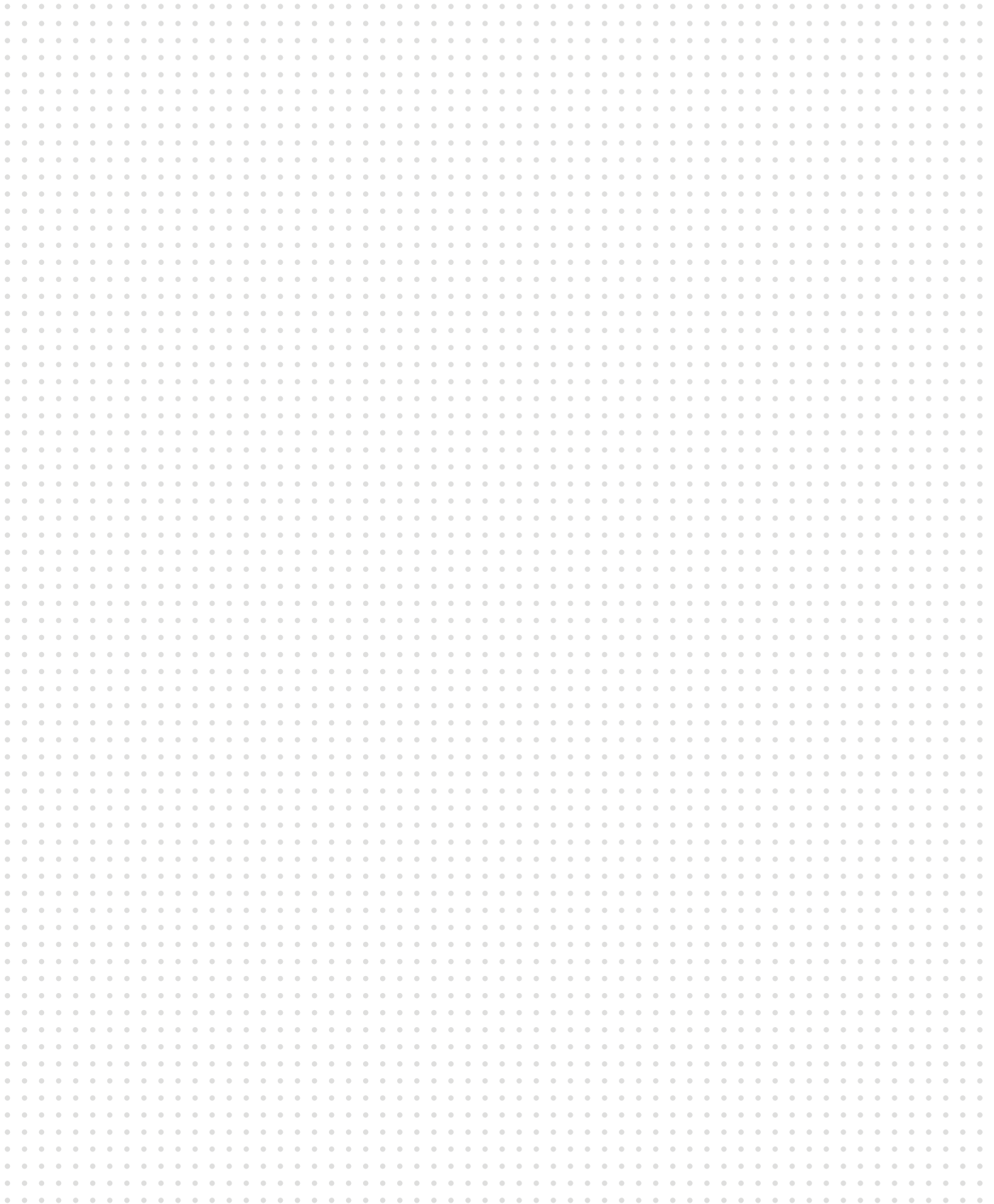
Wystąpienie omawiać będzie następujące obszary:

- Wpływ II etapu reformy gospodarczej na przedsiębiorstwa
- Bazę surowcową z uwzględnieniem zmian wydajności biologicznej
- Inwestycje w tabor pływający i techniczne uzbrojenie pracy
- Analizę podstawowych wskaźników – produkcja, wydajność, zatrudnienie, dostawy rynkowe – bez analizy finansowej
- Zmiany asortymentowe – nowy asortyment wyrobów, który miał zachęcić obywateli PRL do zwiększonej konsumpcji ryb
- Kooperację z zagranicą – pozyskiwanie dewiz poprzez eksport z burty.

Wystąpienie będzie również pewną próbą odpowiedzi na pytania: na ile podjęte przez władze centralne (Zrzeszenie Przedsiębiorstw Gospodarki Rybnej w Szczecinie) próby uzdrowienia przestarzałego systemu jakim była kombinatowo-spółdzielcza gospodarka rybna okazały się skuteczne oraz czy podjęte inwestycje wobec niekorzystnych zmian otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego miały rację bytu?

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

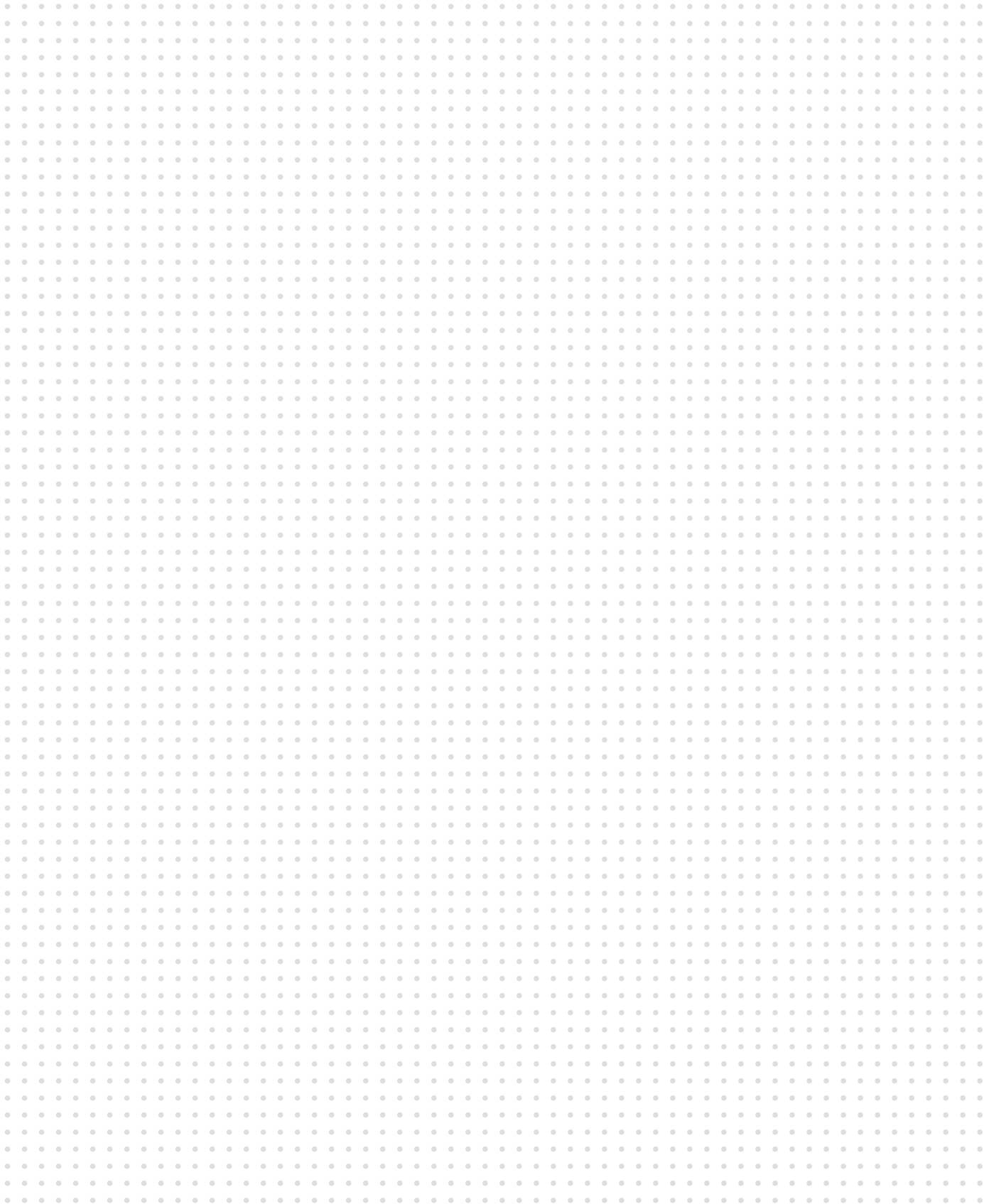
Mikołaj Sołkiewicz
Uniwersytet Warszawski
m.solkiewicz@student.uw.edu.pl

Wybrane problemy handlu zagranicznego PRL w obszarze elektroniki

Ponieważ przemysł elektroniczny jako gałąź kapitałochłonna uwypuklał wszelkie wady centralnie planowanej gospodarki PRL, jego dzieje stanowią wdzięczne studium przypadku do badań nad aporiami poprzednio panującego w Polsce ustroju gospodarczego. Ujawniały się one szczególnie podczas kontaktów handlowych z zagranicą, które prowadzone były przez osoby zatrudnione w Przedsiębiorstwie Handlu Zagranicznego „Metronex” i Biurze Handlu Zagranicznego „Elwro”, działającym przy Wrocławskich Zakładach Elektronicznych (przekształconych w 1976 r. w Centrum Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów) o tejże nazwie. Analiza archiwaliów po owych jednostkach gospodarki uspołecznionej i Służbie Bezpieczeństwa wykazała, że osoby w nich pracujące, dążąc za wszelką cenę do zarobienia dewiz lub wykonania planu sprzedaży, podejmowały nierzadko decyzje nieopłacalne. Sytuację polskich handlowczyń i handlowców utrudniało również zacofanie technologiczne i niska jakość wyrobów krajowych względem tych z II obszaru płatniczego, zaś niepowodzeniem kończyły się nawet próby eksportu na rynki wschodzące. Wskutek tego, także i w przemyśle elektronicznym, samospłata założona w gierkowskim projekcie modernizacji polskiej gospodarki nie powiodła się, zaś deficyt w handlu zagranicznym ograniczyły dopiero działania podjęte w ramach tzw. manewru gospodarczego.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

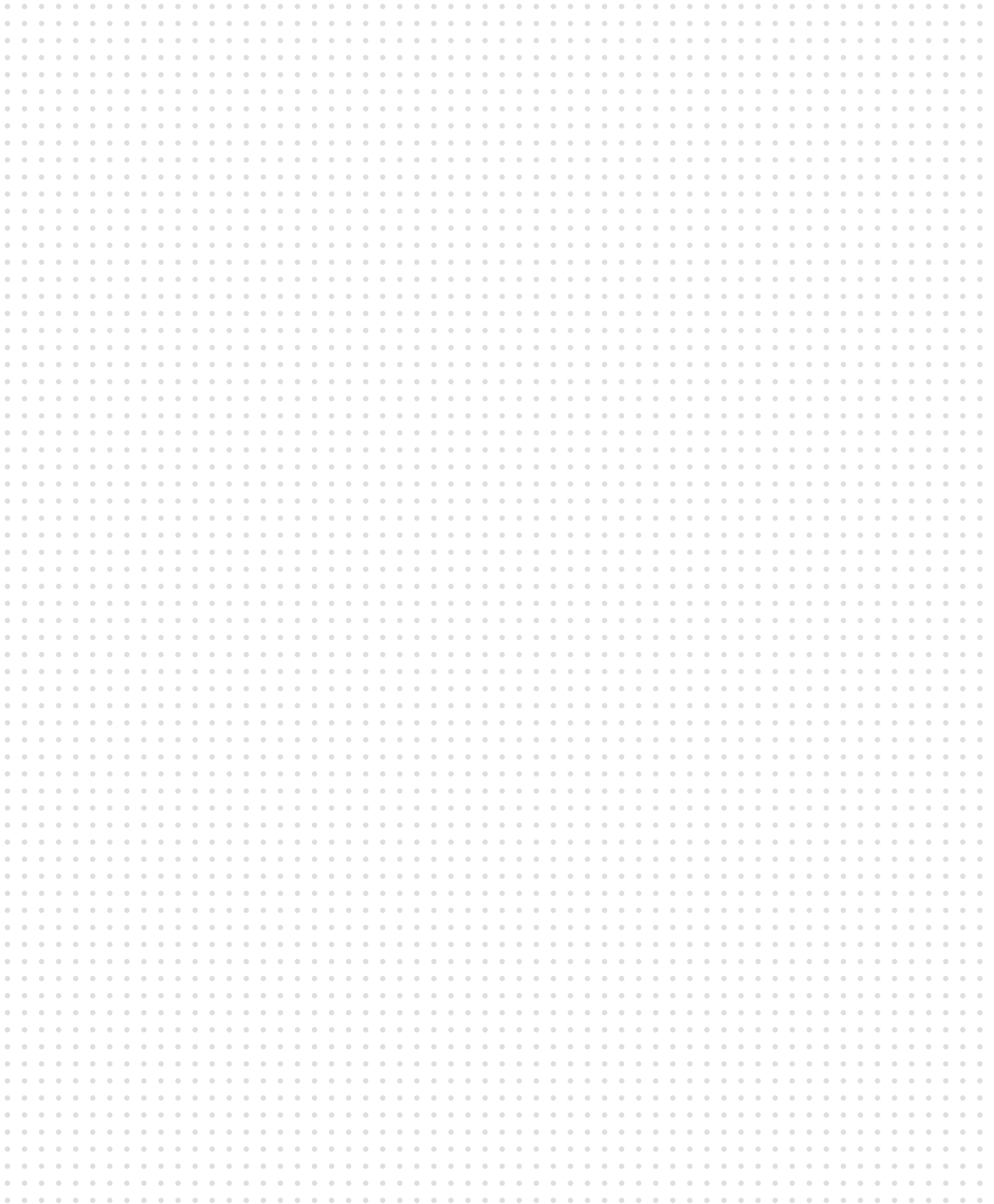
dr Dariusz Grala
Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej
dt.grala@gmail.com

Pierwszy i drugi plan Balcerowicza (1989–1991; 1997–2000) – założenia i wykonanie głównych celów polityki gospodarczej w świetle ocen i reakcji przedsiębiorców na podjęte działania rządu w gospodarce

W niniejszym studium zostały porównane dwa programy reform realizowane pod kierunkiem sternika finansów państwa Leszka Balcerowicza, z którego działalnością ekonomiczną łączy się największy wysiłek przebudowy polskiej gospodarki w latach 90. XX w. po decyzji rządu T. Mazowieckiego o odejściu od systemu nakazowo-rozdzielczego, obowiązującego w Polsce komunistycznej. Pierwszy plan Balcerowicza realizowany w latach 1989–1991 kładł nacisk na szybkie zmiany w sferze polityki makroekonomicznej, równoważenie finansów publicznych oraz stworzenie podstaw do szerokiej prywatyzacji majątku państwowego. Przedsiębiorcy oceniali pozytywnie zawartość programu oraz swobody dla prywatnego, nowego biznesu. Szczególnie dobrze oceniano uwolnienie gospodarki od ograniczeń i nadmiernego fiskalizmu oraz szerokie otwarcie na wymianę ze światem zarówno zachodnim, jak i krajami dawnego bloku wschodniego. Niepokoiło z kolei znacznie wyższe bezrobocie, niezadowolenie społeczne oraz przestępczość i bieda na prowincji, które towarzyszyły realizacji programu Balcerowicza. Natomiast zupełnie inne przeciwstawne opinie zebrał drugi plan Balcerowicza z okresu 1997–2000, kiedy to współrządziła krajem koalicja centrowo-prawicowa AWS–UW (gabinet koalicji Akcja Wyborcza Solidarność z Unią Wolności). Po wygranych wyborach do parlamentu w 1997 nowopowstały rząd J. Buzka obiecywał realizację czterech wielkich reform strukturalnych, które miały przyspieszyć tempo transformacji instytucjonalnej i strukturalnej w kierunku na pełne członkostwo Polski we Wspólnotach Europejskich. Niestety, żadna z owych reform nie okazała się trwała i dobrze przygotowana. Natomiast przedsiębiorcy w okresie rządów gabinetu J. Buzka byli niezadowoleni z nieudolnie wprowadzanych zmian i zaburzeń w procesie gospodarowania, z których część wprost uderzała w opłacalność biznesów i zasady prowadzenia biznesu. Szczególnie wysokie niezadowolenie z nowych reform wyrażali przedsiębiorcy handlujący z zagranicą.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

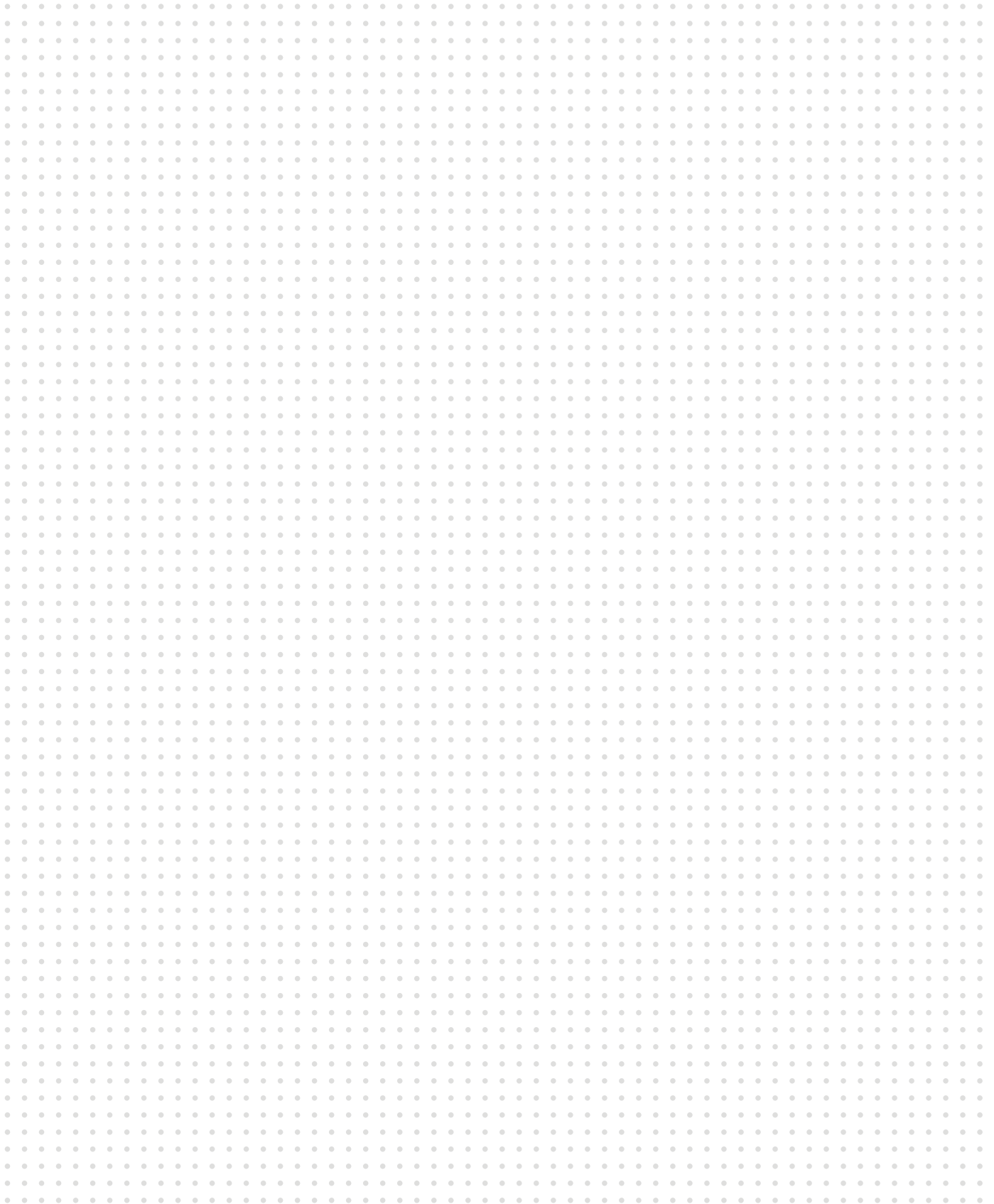

prof. UAM dr hab. Regina Pacanowska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

**Rola branży motoryzacyjnej w przebudowie gospodarki regionu
wielkopolskiego po 1989 roku**

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

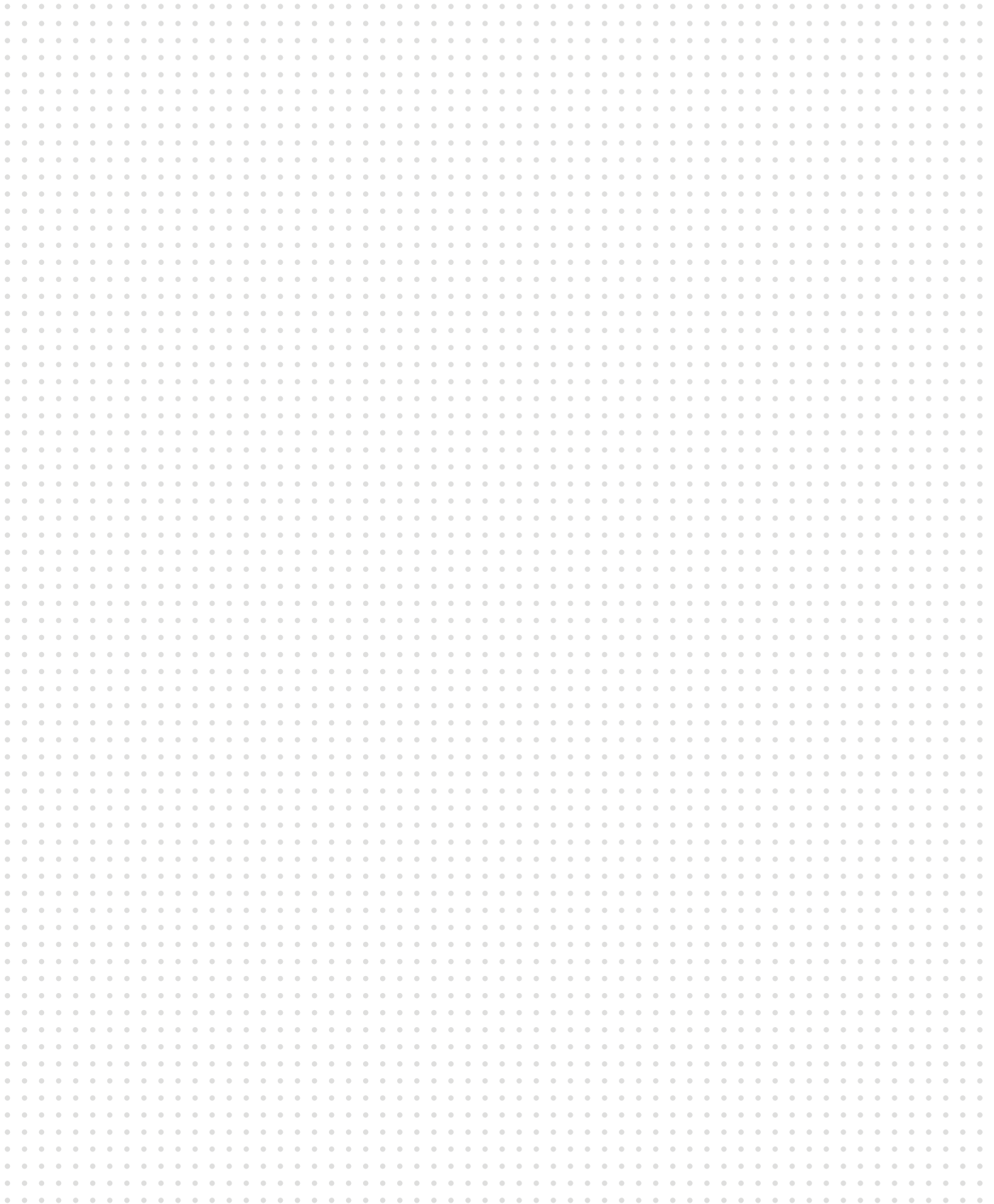
dr Marcin Szymański
Uniwersytet Łódzki
marcin.j.szymanski@filhist.uni.lodz.pl

Sukces dzięki czy pomimo? Kontrowersje związane z prywatyzacją podczas polskiej transformacji gospodarczej 1989–2001

Dyskusja na temat polskiej transformacji wciąż jest żywa, chociaż dziś zajmuje głównie historyków, a mniej polityków. Kwestia wciąż budzi wiele emocji, natomiast wydaje się, że wciąż brakuje rzetelnego spojrzenia na strukturalne przemiany gospodarcze od centralnego planowania po wolny rynek. M. Piąkowski nazywa Polskę Europejskim Liderem Wzrostu – i słusznie – jednocześnie zespół prof. Karpińskiego i Soroki wskazuje na liczne błędy popełnione w tym czasie. Prof. Kieżun wprost pisał o „patologii”. Jaka natomiast jest prawda? Faktycznie na podstawie case studies można wysnuć wiele wniosków na temat braku odpowiedniego nadzoru, braku dbałości o majątek narodowy, o tysiące ludzi tracących pracę. Co interesujące, proces prywatyzacji można krytykować nie tylko z pozycji etatystycznych i tradycyjnie wiązanych z lewicą, ale też z pozycji liberalnych. Nawet bardzo wolnorynkowo nastawieni specjaliści amerykańscy wskazywali na nieprawidłowości przy polskiej prywatyzacji. Wystąpienie będzie próbą oceny ogólnego przebiegu procesu prywatyzacji, zakładanych celów i ich realizacji, wskazania kosztów społecznych oraz kontrowersji z tym związanych na konkretnych przykładach zakładów przemysłowych. Pytania badawcze, które stawiam, to m.in.: Czy Państwo Polskie dokonało właściwej oceny sytuacji gospodarczej i czy kontrolowało przebieg prywatyzacji? Czy prywatyzacja miała charakter polityczny, a jeśli tak, to jaki? Czy były alternatywy dla „terapii szokowej”? Czy da się oszacować koszty społeczne? Czy proces prywatyzacji został zakończony? Podejmę próbę odpowiedzi na te pytania, licząc jednocześnie na dyskusję merytoryczną na ten temat.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

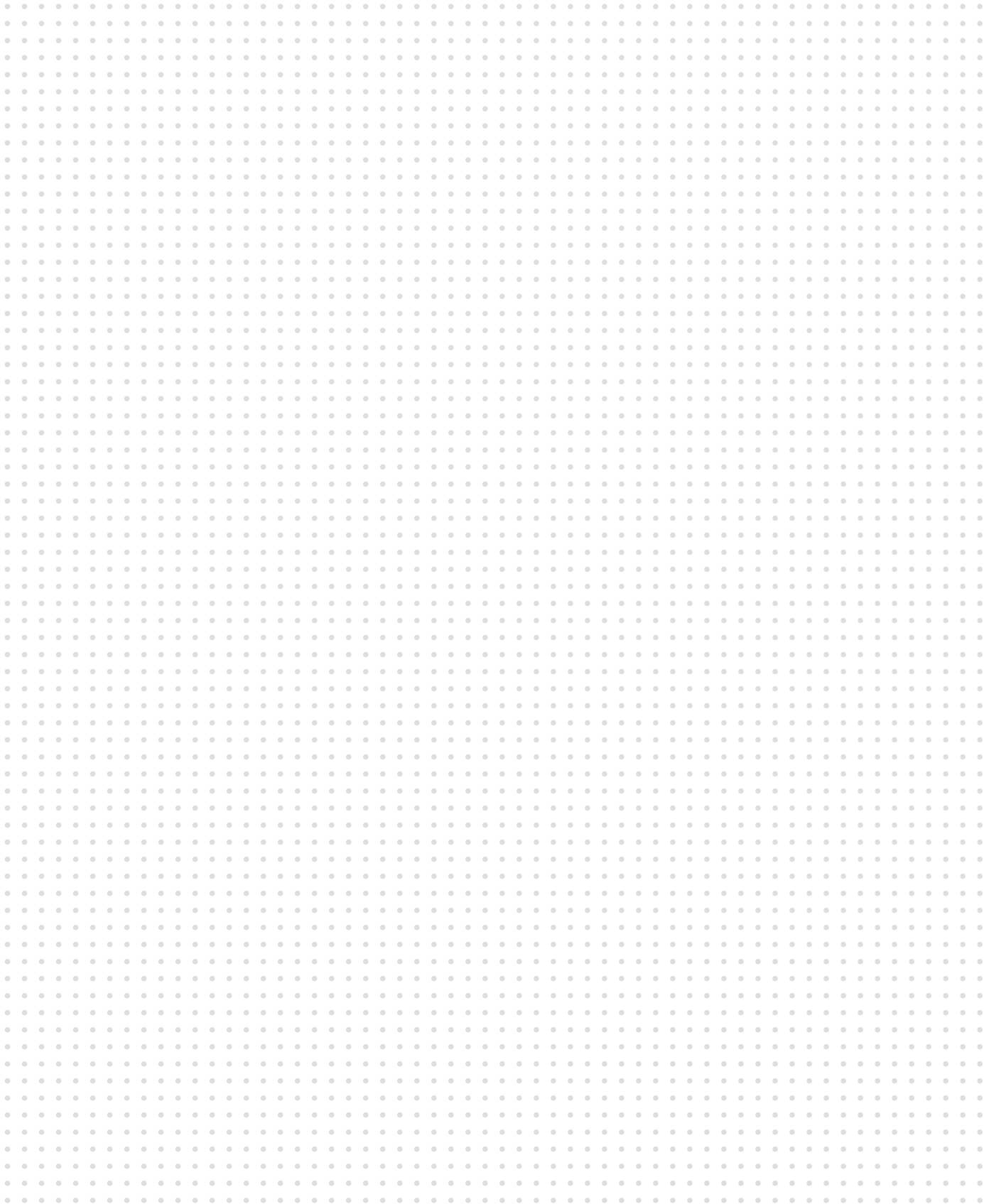
dr Jakub Kujawa
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
jakkuj2@amu.edu.pl

Drogi i bezdroża polityki mieszkaniowej w okresach odbudowy i transformacji polskiej gospodarki (XX wiek)

Tytułowe drogi i bezdroża dotyczą polityki mieszkaniowej realizowanej w momentach szczególnie ważnych i trudnych dla dziejów polskiej państwowości, jak odzyskanie niepodległości w 1918 r. i budowa suwerennej gospodarki narodowej, sowietyzacja kraju w latach 1944–1948, w końcu upadek komunizmu i okres transformacji ustrojowej (rok 1989 i lata 90. XX wieku). Te trzy doniosłe dla Polski i Polaków wydarzenia w wyraźny sposób wpłynęły na całokształt kreowanej w czasach przełomu polityki mieszkaniowej. Okazało się, że dla osiągnięcia swoich zamierzeń, władze państwowe nie zawsze wybierały korzystne dla ogółu sposoby zmniejszania deficytu mieszkań, pomimo wcześniej składanych deklaracji o działaniu na rzecz poprawy sytuacji mieszkaniowej w kraju. Miało to skutki dalekosiężne, bowiem ewentualne błędy popełnione w planowaniu i wykonaniu polityki mieszkaniowej oznaczały dla kolejnych pokoleń Polaków nieustanne komplikacje i problemy mieszkaniowe. Moim zamiarem jest związane przedstawienie i porównanie założeń, celów oraz efektów działań w zakresie polityki mieszkaniowej, której realizacja przypadła na okres powojennej odbudowy, budowy i transformacji narodowej gospodarki, co bezpośrednio koresponduje z problematyką konferencji, na którą zgłaszany jest referat.

NA RATUNEK
GOSPODARCE:
Lubin, 14–16 września 2023

ODBUDOWA, STABILIZACJA
I KREOWANIE ŚCIEŻEK
ROZWOJU GOSPODARKI
W OKRESIE XIX-XXI WIEKU

mgr Wojciech Szymon Kowalski
Biuro Analiz i Koniunktur WS Kowalski
wskowalski@poczta.onet.pl

Finansowy rynek towarowy w Polsce, czyli pomiędzy atrofią a nowym otwarciem

Tak w wymiarze poznawczym, jak i praktycznym, gospodarkę rynkową można postrzegać jako systemową triadę. Opartą zatem na trzech zasadniczych filarach, obejmujących: rynek dóbr i usług, rynek pracy oraz rynek finansowy. Doświadczenia wyniesione z trzech z górą dekad budowania (i reaktywowania) gospodarki rynkowej w Polsce, pozwalają dostrzec również i takie elementy rzeczonyj triady, które po przejściu – na poziomie krajowym – swoistego cyklu instytucjonalnego, wbrew wcześniejszym oczekiwaniom – weszły praktycznie w stan strukturalnej atrofii. Sytuację tę, można zapewne postrzegać jako już sam w sobie intrygujący problem badawczy. Tym bardziej, że odnosi się ona do jednej z najbardziej ugruntowanych w praktyce wolnorynkowego życia gospodarczego instytucji, jaką jest giełda towarowa, a właściwie finansowy rynek towarowy. Wyjaśnienie zaistniałych okoliczności, stanowi zatem pierwszy cel tego referatu. Problematyka ta od lat jest przedmiot zainteresowań autora i spleta się również z jego doświadczeniami zawodowymi, wyniesionymi z długoletniej pracy w strukturach biur i domów maklerskich. Także takich, które znajdowały się w krajowej awangardzie oferowania usług obrotu finansowymi instrumentami terminowymi, opartymi o notowania globalnego rynku walutowo – towarowego. Na tej podstawie formułuje on drugi cel referatu. Jest nim mianowicie próba odpowiedzi, co w świetle współczesnej architektury światowego, a zwłaszcza europejskiego finansowego rynku towarowego (oraz, co nie mniej istotne, obowiązujących krajowych i unijnych regulacji), należałoby zrobić, aby kraj nasz, przy niezbędnym wsparciu ze strony państwowych organów ustawodawczych i wykonawczych, mógł uczynić, aby w relatywnie krótkim okresie czasu zająć w tym zakresie nowe, znaczące miejsce w tak geoekonomicznie rozumianym instytucjonalno-rynkowym podziale pracy. Analiza posiadanego przez Polskę potencjału wraz z jej niezbędnym do tego celu zapleczem surowcowo-towarowym, skłania autora do zaprezentowania poglądu, iż możliwym jest, że poruszane zagadnienie okaże się jeszcze jednym przykładem takiego właśnie obszaru działalności, który wprawdzie wyczerpał możliwości swojego rozwoju na szczeblu krajowym, lecz pod pewnymi warunkami, może mieć nowe efektywne otwarcie na poziomie międzynarodowym lub/i wspólnotowym. Wydarzenia pierwszych lat tej dekady, naznaczone wprawdzie pandemią, a następnie wojną rosyjsko – ukraińską, tylko utwierdzają w przekonaniu, że wskazany kierunek działań, przynajmniej na poziomie konceptualnym – warto, jeśli wręcz nie należy, podjąć.

Ważne miejsca dla uczestników:

RATUSZ
ul. Rynek 23

Parking dla uczestników konferencji

WEJŚCIE

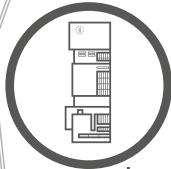

Inkubator Przedsiębiorczości

WEJŚCIE

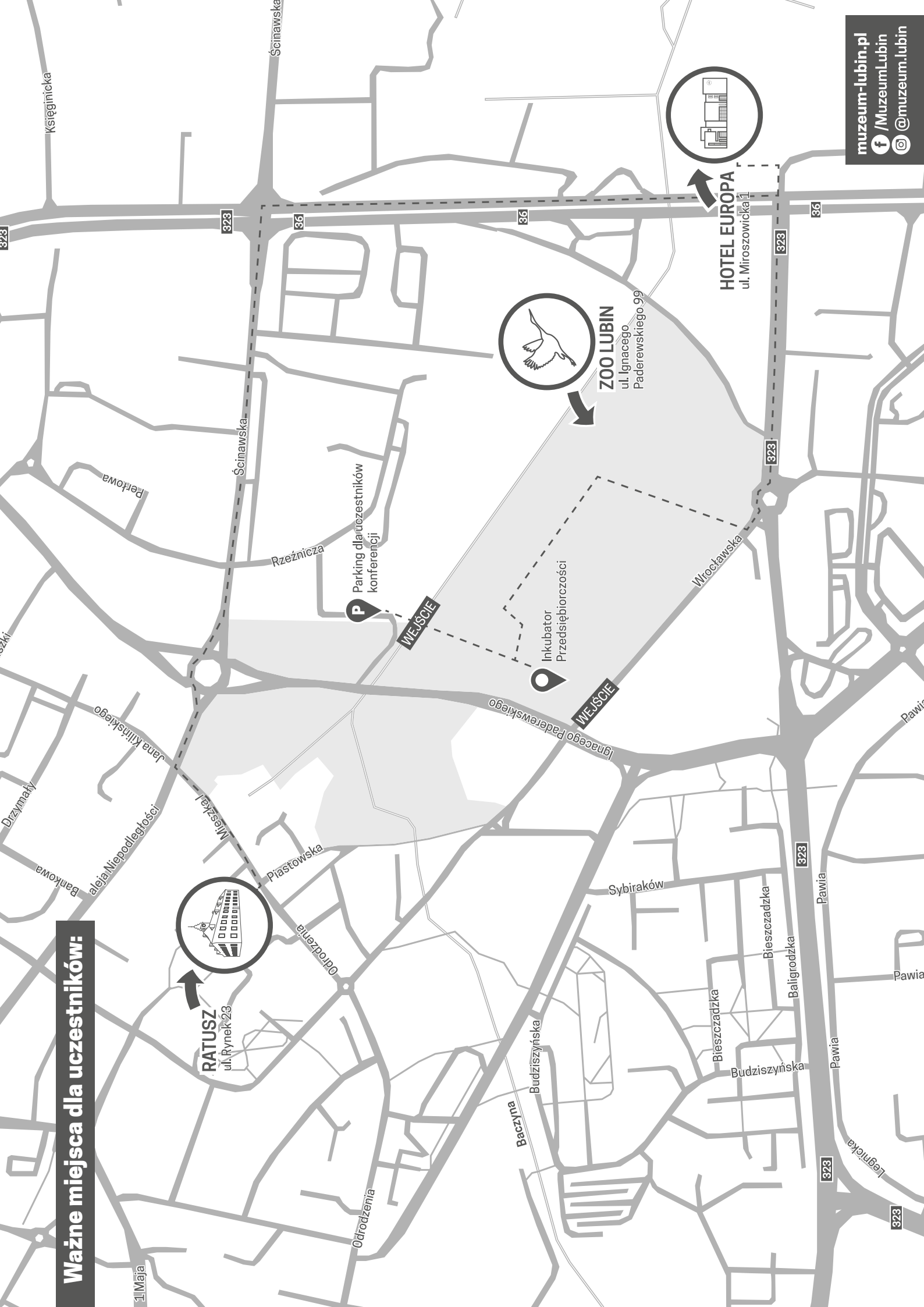

ZOO LUBIN
ul. Ignacego Paderewskiego 99

HOTEL EUROPA
ul. Miroszowicka 1

muzeum-lubin.pl
f /MuzeumLubin
@muzeum.lubin

ZAPROSZENIE

XIX WROCŁAWSKIE SPOTKANIA Z HISTORIĄ GOSPODARCZĄ 2024

Szanowni Państwo,

Już dziś, wcześniej niż w latach minionych, chciałbym zaprosić Państwa na **XIX edycję Wrocławskich Spotkań z Historią Gospodarczą**. Konferencję organizuje Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego we współpracy z wrocławskim Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum Historycznym w Lubinie, a patronatem naukowym otacza Polskie Towarzystwo Historii Gospodarczej.

Ponieważ przez lata wspólnych spotkań staraliśmy się poruszać, głównie z polskiej perspektywy, problematykę ważnych zagadnień z zakresu historii gospodarczej i społecznej, mieliśmy już okazję poruszać kwestie związane z przemysłem, transportem, edukacją czy turystyką. Przyszedł wreszcie czas na handel, dlatego też tematem przyszłorocznego spotkania będzie:

„Handel i handlowcy na przestrzeni wieków”.

Konferencja nasza zaplanowana jest na **17–19 maja 2024** i odbędzie się w Villi Sobótka, w której mieliśmy już wcześniejsze Spotkania. Organizatorzy gwarantują w trakcie konferencji zapewnienie noclegów i wyżywienia dla jej uczestników. W wyjątkowych wypadkach, gdy z ważnych powodów niektórzy z zainteresowanych nie mogli by przyjechać osobiście na konferencję, dopuszczamy możliwość udziału zdalnego, tj. z opcją uczestniczenia w niej „on-line”.

Zgłoszenia chęci wzięcia udziału w konferencji (z określeniem formy – udział osobisty czy udział przez komunikator na odległość) prosimy przysyłać na adres internetowy:

tomaszglowinski@interia.pl do 26 lutego 2024 roku.

Deklaracja chęci wzięcia udziału w konferencji, wraz z podaniem propozycji tytułu wystąpienia, jest jednoznaczna ze zobowiązaniem do wniesienia opłaty konferencyjnej w wysokości 300 zł od osoby. Opłaty będzie można wносить przed konferencją lub w jej trakcie. Nie przewidujemy możliwości odstąpienia od opłaty konferencyjnej ze względu na udział „on-line”. We wszelkich kwestiach związanych z organizacją konferencji pozostają do Państwa dyspozycji.

Z poważaniem:
dr hab. prof. UW r Tomasz Głowiński

Call for Papers

„Studia Śląskie” 2024, tom 94

Redakcja „Studiów Śląskich” informuje, że w 2024 r. przygotowuje do druku tom monograficzny tematem przewodnim:
Wojska radzieckie/rosyjskie na obszarze Ziemi Zachodnich w latach 1945–1993

W tym tomie chcemy podjąć refleksję naukową nad okolicznościami pobytu na terenie Polski wojsk radzieckich w wymiarze wojskowym, społecznym, politycznym, przestrzennym oraz w wymiarze szeroko pojętej ochrony środowiska.

Mija już ponad 30 lat od wycofania ostatnich jednostek wojskowych Federacji Rosyjskiej. Do tej pory nie dysponujemy całościową monografią skutków pobytu. Dysponujemy zaledwie przyczynkami do analizy pobytu na naszych ziemiach Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej.

Dlatego też tom 94 postanowiliśmy poświęcić temu zagadnieniu.

Zakres opracowań jaki byłby oczekiwany zawiera się w poniższych punktach:

1. Życie codzienne w miastach, gdzie stacjonowały wojska PGWAR (później FR)
2. Działalność Pełnomocników Rządu PRL przy PGWAR
3. Jednostki wojskowe/garnizony jako studium przypadku
4. Zachowania żołnierzy jednostek wojsk radzieckich/rosyjskich zarówno w aspekcie indywidualnym jak i instytucjonalnym
5. Problemy związane z wycofywaniem się wojsk FR
6. Zagospodarowanie infrastruktury po wojskach FR.

Redaktorem tematycznym 94. tomu „Studiów Śląskich” jest dr Marek Zawadka.

Do składania tekstów zapraszamy wszystkich badaczy i naukowców (historyków, ekonomistów, politologów, socjologów, geografów) a także pracowników samorządowych zainteresowanych powyższą tematyką.

Autorów zainteresowanych opublikowaniem tekstów w 94. tomie prosimy o nadsyłanie ich na adres redakcji do 30 stycznia 2024 r.

Wszystkich autorów zapraszamy do składania tekstów dotyczących życia naukowego w postaci artykułów recenzyjnych i recenzji, sprawozdań z konferencji i raportów z realizowanych projektów.

„Studia Śląskie” to czasopismo naukowe Instytutu Śląskiego. Redakcja czasopisma prowadzi starania o umieszczenie periodyku w bazach SCOPUS oraz Web of Science. Czasopismo dostępne jest także w wersji on-line w bazie CEEOL oraz na stronie internetowej „Studiów Śląskich”.

Więcej informacji o półroczniku i wymogach redakcyjnych można znaleźć na stronie internetowej
www.studia-slaskie.instytutslaski.com

Propozycje artykułów prosimy przesyłać na adres:
r.wieczorek@instytutslaski.pl

Organizator Muzeum Historyczne w Lubinie
ul. Rynek 23
59-300 Lubin
NIP: 692-252-07-16
tel. 76 749 69 69
email: sekretariat@muzeum.lubin.pl

Dyrektor dr Marek Zawadka
email: dyrektor@muzeum.lubin.pl

Organizacja konferencji
Aneta Bilewicz
Ewelina Haduch
Justyna Karlińska
Joanna Kulik
Zorika Mikołajczak
Karolina Smolarek

